

İrfan Erdoğan o Korkmaz Alemdar

ÖTEKİ KURAM

ÖTEKİ KURAM

Kitle İletişim Kuram ve Araştırmalarının
Tarihsel ve Eleştirel Bir Değerlendirmesi

Size, bu kıtapta sunulanlara inanın veya inanmayın demiyoruz; eğer inanılmayacak geliyorsa, inanmayın. Biz, yaptığımız ve yapmadığımız üzerine düşünmenizi ve her doğru ve yanlış denileni soruşturmanızı bekliyoruz. Ne gerek var değil mi? Zaten soruşturuyoruz! Bu soruşturmamızı, yanıtlarımızı ve yaptıklarımızı ve yapmadıklarımızı da soruşturursak ne olur acaba?

Özgür düşünen insan, insanlaşma nedeniyle onu yöneten insanımsı güçler için tehlikedir; bağımlı düşünen insan ise, insanımsılaşıma nedeniyle kendisinin ve kendî gibilerin, insanın ve insanlığın düşmanıdır.

2010

Yenilenmiş 3. baskı

BÖLÜM IX

1980'LER:

NEO-LİBERALİZMLE

YENİ-SÖMÜRGEÇİLİĞE GEÇİŞİN HIZLANDIRILMASI

En kötü hastalık cüzzam veya verem değildir, kimse tarafından saygı görmediği, sevilmediği, herkes tarafından terk edildiği duygusudur.

Mother Theresa
(Noelle-Neumann, 1984: 182)

1980'lere gelindiğinde gerilla ve karşı gerilla savaşları dünyanın çeşitli yerlerinde devam ediyordu. Karşı gerillalar Amerikan halkına özgürlük savaşçısı olarak sunuldu ve gazetelerde bu savaşçıları desteklemek için ilanlar çıkmaya başladı. Bu özellikle Nikaragua'ya karşı girilen yıkma kampanyalarında epey yoğun olarak görüldü.

1980'lerde psikolojik savaş yoğunlaşmaya devam etti. İç savaşlar terörizm olarak nitelendi ve iç savaşları durdurma terörizmle mücadele olarak adlandırılmaya başlandı. Pazar kontrolünün kültürel yayılma ile başarılı olabileceği benimsenerek, kültür endüstrileri ve medya tarafından yoğun kültürel işleme politikaları uygulanmaya başlandı. Özel sermaye iş dışı hayata ve kültürel yaşama (dinlenme ve eğlenceye) daha kapsamlı ve sistemli olarak girmeyi artırdı. İletişimde, kültürler arası iletişim, feminizm, eşcinsellik, erkek egemenliği, kültürel alışveriş ve bu alışverişin serbest akışı gündemlerin başına kondu. Uluslararası iletişim firmaları, özellikle uydu yayınlarıyla ulusal sınırları pratikte ortadan kaldırmaya başladı. ABD kültürel ürünleri egemenliğini tüm dünyada sürdürmeye devam ederken, iletişim teknolojisi ve ekonomik kontrol alanında gücünü Japonya'yla ve Avrupa topluluğunda çıkan yeni dev sermayeyle artan bir şekilde paylaşmaya başladı.

Amerika kalkınma, özgürlük ve demokrasi adına tüm dünyada askeri cuntaları, uluslararası şirketleri, şeyhlikleri, krallıkları ve diktatörlükleri desteklemeye devam etti. Yeni sömürgeçiliğin en önemli özelliklerinden biri de, sömürünün garantisini gerektiğinde kaba güçle yerel güçler yapar. Bu yerel güçleri silahlandıran ve eğiten ve öğreten de Amerikan profesyonel deneyimi ve teknolojisidir.

1980'lerde Amerika'da ve hemen her ülkede tutucu siyasal partiler ve gençlerini öldüren ordular iktidardaydı. Bu dönem sermayenin en çok kar yaptığı ve yaygınlaşmasını hızlandırdığı yıllar oldu.

Gerbner'in modeli, "orta sınıf ideolojisini ekme" gibi karakterinden soyuldu; diğer ülkelerde, seks, şiddet, geleneksel değerler ve siyasal yönelim belirlemede kullanılması yaygınlaştı. Gerbner'e göre (1994), araştırmalarda "yerel kültür-bağımlı" sonuçlar çıktı. Bunun bir anlamı, kültürel emperyalizm veya egemenliğin olmadığıdır. Bu yaklaşımda da (a) dıştan gelen egemen kültürel mesajların kişinin kendi toplumunun kültürünü mü ektiği, (b) mesajın geldiği kültürün değerlerini mi ektiği, (c) ikisini de mi ektiği (d) yoksa dıştan gelen mesajların gerçekte alakasız olup olmadığı soruları ya görmezlikten gelindi ya karşılıklı bağımlılıktan bahsedildi ya da alakasız denildi.

1980'lere iletişime, 1970'lerde başlayan diğer bir rahatsızlıkla girildi: Yıllardır yapılan araştırmalar ve öne sürülen kuramlarla iletişim alanı kargaşa içinde görünmeye başlamıştı. Akademisyenlerin bazıları bu kargaşa ve çokluğa çözüm için kapsamlı bir ortak kuram üzerinde düşünmeyi önerdi. Pozitivist deneyci okulun kendi içinde ve alternatif okullarla olan ilişkisinde bir düzenleme gerekliliği, zaman zaman olduğu gibi, önem kazandı. *Communication Quarterly* dergisi 1977 ilkbahar sayısında akademisyenleri tartıştırdı; fakat bir çözüm üretilmedi. Pozitivistlerle Marksistleri yakınlaştırma çabası da yapıldı; 1983'de *Journal of Communication "Ferment in the field"* başlığıyla yaptığı özel sayısında alternatif görüşlere de yer verdi. *International Communication Association* 1985'deki yıllık konferansında dilsel yapısalcılığı (Barthes ve Foucault) İngiliz yapısalcılarını davet ederek tartıştı; fakat pozitivistlerin kendi ufkunu genişletme çabası gibi görünen bu girişimler, bu okulun kendini yenilemesi değil, kendine geri dönmesi için kullanıldı.

Pozitivistlerin her tür yaklaşımında medyanın etkisi, şiddet, oyverme ve siyasal konular üzerine ağırlık verme devam ederken, bazıları medyanın geniş rolleri üzerine eğilmeye başladılar. Örnekler: Seymour Ure ve Blumler'in 1980'lerin sonlarında medyanın siyasal sistemin çalışmasına ve yapısına etkisi; Graber ve McLeod'un, medyanın sosyo-kültürel entegrasyona etkisi; Reimer ve Rosengren'in sosyal benliğin biçimlenmesine etkisi; Rosengren, Noelle-Neumann ve McQuail'in medya ve sosyal değişim üzerine eğilmesi; McQuail, Blumler ve Brown üçlünün, kullanımlar ve doyumlar ile aktif izleyici ve kültürel göstergeliğe 1970'lerde ağırlık verirken, 1980'lerde, örneğin, Blumler'in, geriye dönüşle elitist görüşe sarılıp deregulasyona karşı çıkması, televizyonun rolü hakkında düzgüsel yorumlar yapması ve pazar güdümlü Amerikan sistemini şiddetle eleştirmesi.

1980 ve sonrasında Medya sosyolojisindeki yaklaşımlarda sosyopsikolojik eğilim devam etti. Kullanımlar ve Doyumlar yaklaşımının sorunu Kullanımlar ve Bağımlılık ve McQuail'in Yanyol modeliyle halledilmeye çalışıldı. Yeni-Durkheimciler iletişimde ritüeller ve kültür üzerinde durdurdular. İzleyicilerin medya deneyiminin topluma bağlılık duygusunu verdiğini belirttiler. Yeni-Weberciler örgüt, meslek, üretim ve pazar kavramlarına yöneldiler ve kültürü üretkenlerin bürokrasi olarak örgütlenmesi ve kültürü yaratmalarını görevselci açıdan incelediler. Ağırılık kültürün üretimindeydi ve kültürün önemi ve anlamı, örgütsel üretimde ve ilişkilerde sömürü ve emperyalizm olasılığı bir yana bırakıldı. 1980'lerin en önemli kuramı, 1970 ortalarında çıkan ve önem kazanan suskunluk sarmalı kuramı oldu.

SUSKUNLUK SARMALI KURAMI

Bu kuram, babası NAZİ partisi subayı ve kendisi genç yaşta NAZİ öğrenci örgütü üyesi olan Alman sosyologu Elisabeth Noelle-Neumann tarafından geliştirilmiştir (1974, 1980). Elisabeth NAZİ propagandası yapan ve Yahudi basına karşı hücum eden bir gazeteci oldu. Almanya'nın yenilgisinden sonra, Alman Hıristiyan Demokrat Partiye seçim araştırmalarını yapan özel bir kamuoyu araştırma şirketi kurdu. Suskunluk sarmalı modeli, kendi deneyimleri ve özellikle 1970 başlarındaki survey araştırma girişimlerinin bir sonucu olarak oluştu.

Model şu temel varsayımlara dayanır: İnsanlar çoğunluk tarafından hangi fikirlerin tutulduğunu ya da kuvvet kazandığını, hangi fikirlerin azınlıkta olduğunu ve gerilediğini görmek için çevreyi gözlerler. Egemen kamuoyunu bilirler. Toplumdaki çoğunluk tarafından benimsenmeyen tutumları, inançları ve fikirleri tutmadan kaçınırlar; sosyal izolasyondan korkarlar; bu nedenle azınlıkta olan düşüncelerini ifadeden geri dururlar. İzolasyon korkusu, suskunluk sarmalını hızlandıran merkezi güçtür. İnsanlar kendi düşüncelerinin egemen kamuoyuyla benzer olduğunu düşündüklerinde, bunu açıkça ifadeye yönelirler; ama kendi düşüncelerinin azınlıkta olduğunu algılayınca, ifade etmez, bastırırlar. Noelle-Neumann'a göre (1984), sadece caniler veya etikli kahramanlar toplumun ne düşündüğüne önem vermezler.

Bir görüş biçiminin egemen olduğunu algılama, çoğu kez halk çoğunluğunun böyle bir görüşe sahip olup olmadığıyla çok az ilişkilidir. Algılanmış çoğunluk fikirleri, çoğu kez sadece bir azınlık tarafından tutulur. Bununla beraber, bir görüş biçiminin çoğunlukta olduğu algısı sarmal bir süreci harekete geçirir: Bu süreçte aksi görüşe sahip halk sessiz durmaya başlar ve algılanmış çoğunluk görüşü egemen gerçek

görüş olarak kurulur. Kişiler arası iletişim enformasyon sağlar, fakat kitle iletişim araçları asıl etken olmaya yönelir: medya suskunluğun sarmalıyla azınlığın sesini kesmesini hızlandırır.

Noelle-Neumann'ın modeli temelde, Festinger'in "bilişsel çelişki" modelinin sosyolojik alana uygulanmasıdır: Çelişkiden kaçışla, bilişsel psikolojik denge oluşturur. Bu denge arayışı kişinin yaşadığı ortamdaki egemen fikirlere yönelmesi ve uyumsuzluk yaratan veya azınlıktaki fikirlerden kaçınması, eğer böyle bir fikir taşıyorsa, genel/popüler fikirler karşısında susmayı tercih etmesi biçiminde olmaktadır.

Bu model, Gündem Belirleme'nin negatif ayna imajıdır: Genel olarak medya ve özellikle televizyon, sadece ne hakkında düşüneneğimizi söylemekle kalmaz, aynı zamanda, başkalarının ne düşündüğü hakkında kısıtlı ve belirlenmiş görüş sunar (Noelle-Neumann, 1983:162).

Bu yaklaşım kitle iletişimin etkisinin sadece var olanı destekleme olduğu görüşünü reddeder. Kitle iletişiminin etkisi seçimsel/tercihli algının zorlaştırılma derecesine orantılı olarak artar. Bunu şöyle açıklayabiliriz: Küçük bir kasabada bir işçi aylığını aldığında bir poker oyununa gider ve her seferinde bütün parasını kaybeder. Beş altı ay sonra arkadaşları adamı bir kenara çekerler ve "bu adamlarla poker oynama, çünkü aralarında anlaşmışlar, seni yoluyorlar" derler. Adam cevap verir: "Evet biliyorum, ama kasabadaki tek kumar o." Noelle-Neumann'a göre, medya araştırmacıları televizyonun kasabadaki tek oyun olduğunu ve sürekli oynandığını görmezler. Aslında bunu "seçenek bolluğu varsayımı" iddiasıyla kabul etmezler.

Bu model, genel fikirlere uyma ve azınlık fikirleri taşımada suskun kalmayı, maddi ilişkiler düzeninin yapısal gerçeğine ve bu yapının günlük çalışması biçimine bağlarsa, daha anlamlı olabilir. Örneğin, "dışarıda kalma, bırakılma" (izolasyon) korkusuyla kişinin tartışmaya girmemesi ve suskunluğu seçmesini, egemen kaideler, kurallar ve pratikler karşısında uyum araması veya uyumsuzluğunu içine atmasını, "psikolojik bir oluşum ve süreç" olarak nitelendirme yerine; bu tür düşünce ve davranışı, kişinin kendini içinde bulduğu örgütlü yaşam koşullarına (güç ve çıkar ilişkilerine) bağlanması gerekir. Aksi takdirde, başkaldırı olasılığı ya yok edilir ya da psikolojik "patlama, hastalık, dayanamama" olarak yorumlanma zorunda kalınır. Devrimciler veya herhangi bir nedenle düzene karşı-tepki gösterenler "psikolojik ve sosyolojik hasta (psikopat ve sosyopat) olarak nitelenirler.

Dünyanın birçok yerinde suskunluğun sarmalı modelini kullanan incelemeler yapılmaktadır. Bazıları bu modelin Nazi Almanya gibi totaliter rejimler için geçerli olduğunu belirtmişlerdir; fakat diğer kültürlerdeki araştırmalar, modeli destekleyen sonuçlara varmıştır (Simpson, 1996).

Muhtemelen Türkiye’de “mahalle baskısı” olarak nitelenen ilişkiyel ya-pıyla gelen suskunluk sarmalı koşulunun olmadığını hiç kimse iddia edemez. Moy ve diğlereri (1999) televizyon seyretmenin işlevsel olarak grup üyeliğine eşit olduğunu saptamıştır. Dolayısıyla, izleyiciler gele-neksel kişilerarası iletişim ve etkileşime girme gereksinimini az hisse-debilirler. Bazı araştırmalar, insanların kamuoyu karşısında Neuman’ın kuramının belirttiği biçimde çaresiz olmadığını belirten sonuçlara var-mıştır (Lasorsa, 1991). Neuwirth (1995) medya kullanımının genel (egemen) fikirlere etkisini ve sonraki-fikir ifade etmelere etkisini ince-lemiş ve Neuman’ın tezini destekleyen bir sonuçla, medya kullanımın-daki değişikliklerin çoğunluğun fikrindeki değişikliklerle ilişkili olduğunu bulmuştur.

KULLANIMLAR VE BAĞIMLILIK MODELİ

Rubin ve Windahl (1986) kullanım ve doyumları toplumsal yapısal koşulları da ekleyerek "geliştirmek" için Ball-Rokeach ve DeFleur’un (1976) "görevsel bağımlılık" modeliyle birleştirerek kullanmışlar ve kul-lanımlar ve bağımlılık modelini getirmişlerdir. Temel tezi şudur: kişi belli ihtiyaçlarını karşılamak ve amaçlarını Gerçekleştirmek için medya en-formasyonuna bağılıdır (çünkü başka kaynaklardan alamaz); fakat kişi her araca eşit derecede bağılı değildir. Gereksinimlerini daha çok gide-ren araca, gidermeyenden daha çok bağılanır. Kişi gereksinimlerini gi-dermek için medyaya daha çok bağılandııkça, medyanın önemi o kişi için daha da artacaktır. Kullanımlar sonucunda ortaya çıkan bağımlılık ve gündem hazırlama tezi arasında ince bir köprü kurar: Eğer kişi sa-dece medya enformasyonuna bağılı olursa, gündemi kurma kolaylaşır.

Kullanımlar ve doyumlar araştırmaları kullanımın etkisini pek ender işlemiştir. Bu eksikliği ortadan kaldırmak için Rubin ve Windahl izleyici merkezli (kullanımlar doyumlar) ve toplum temelli (bağımlılık) bir ince-leme çerçevesi getirdiklerini öne sürmektedir: Bağımlılıkta, kişi iletişime gerekli olarak girer; kullanımlar, kişinin isteğine bağılıdır. Kullanımlar ve bağımlılık modeli bu iki farklı eğilimi birleştirir ve halkın gereksinimlerin-in, güdülerinin toplumsal ve iletişim sistemleriyle ilişkilerini geliştirdik-çe değişip farklılaştığını gösterir.

Bağımlılık modeli, kitle iletişimini toplumsal sisteme bağılar. Bu mo-dele göre çağdaş toplumlar gelişip karmaşıklıktıkça, halk toplumsal örgütlerle ilişkilerinde kitle iletişimine daha çok dayanmaya başlar, İleti-şim araçlarının etkisi toplumsal sistem, iletişim sistemi ve izleyici ara-sındaki ilişkilere dayanır. İlk ilişki, toplumsal sistemle kitle iletişimi sis-temi arasında olandır. Bu ilişki iletişim araçlarının "kullanılmaya hazır"

ve "ulaşılabilir, elde edilir" olmalarına etki eder.⁵³ İkinci ilişki, iletişim aracı ile izleyici arasında olandır. Enformasyon gereksinimleri daha çok çıktıkça, bunları karşılamak için araçlarla gönderilmiş enformasyon arama dürtüsü ve medyaya bağımlılık da güçlenir ve medyanın davranışları, duyguları ve algılamayı etkileme ihtimali de artar. Örneğin, toplumsal hayatı anlama, etkili ve anlamlı bir şekilde hareket etme, gerçeklerden ve sorunlardan, kaçma gibi durumlarda araçlara bağlanabilir. Üçüncü ilişki, toplum ve izleyiciler arasındadır. Toplum tüketicilerin iletişim araçlarını kullanmak gereksinimlerini ve güdülerini etkiler, toplum üyeleri için kurallar, değerler, bilgi ve yasalar sağlar. İletişim araçlarının benzer hizmetler sunarak, kültürel ve eğitim sistemleri iletişim araçlarına görevsel seçeneklerle hizmet edebilirler.

Sistemler izleyicilere birçok yönden bağımlıdırlar. Siyasal sistem halka oyuverenler, özel çıkar grupları ve seçmenler olarak dayanır. Ekonomik sistem, halka tüketici olmaları bakımından bağılıdır. İletişim araçları, bu ilişkilerde önemli bir "aracı" rolü oynar (Ball-Rokeach ve DeFleur,1976, 1982; Rubin ve Windahl, 1986). (Burada, kültürel ve eğitim sistemlerinin görevlerinin iletişim araçlarının görevlerinden farklı olduğunu, birinci sistemlerin ikinciye benzer görevler yaparak ilgili kişilere seçenekler sunduğunu ileri sürmekte).

"Toplumlarda kişiler fonksiyon görebilmek için iletişim araçlarıyla gönderilen enformasyonlara muhtaçtır" iddiasının geniş halk kitleleri için ne kadar doğru olduğu kuşkuludur: İletişim araçlarının verdiği "enformasyonun" kitleler için faydalar sağladığını ve kitlelerin bu enformasyon olmadan toplumda fonksiyon göremeyeceğini iddia etmek geçersizdir. Televizyon ortadan kaldırılırsa, onu en çok seyreden kişiler bile kısa zamanda anlamlı seçenekler bulup kullanmaya başlar.

Kuramın göz ardı ettiği soru: Bu tür bağları araçların yaratmadığı veya yaratmak amacı gütmeyeceğini iddia etmek geçerli midir? Araçları gönderici olarak kullanılan "durumlara" yardımcı olarak mı gelirler yoksa "durumları" yaratır ve "sömürtürler mi?"

Rubin ve Windahl'a göre en önemli sorulardan biri, "hangi araştırmalar Kullanımlar ve Bağımlılık Modeli'ne dayandırılabilir?" sorusudur. Buna yanıt olarak da, modelin içerdiği öğeleri ve bunlar arasındaki bağların incelenmesini önermişlerdir ki, pozitivist-deneyci kuramın araştırmacıları bunu Lazasfeld'den beri yapmaktadırlar.

⁵³ Araçların "hazır" olması: Bakkala gidip "Şeker var mı?" diye sorulduğunda olduğu gibi "hazır" olması. Araçların "elde edilir, ulaşılabilir" olması kullanılabileceği olanağıdır: Bakkalda şeker vardır, fakat paran yoksa şekeri alamazsın.

Kişinin enformasyon arama stratejisi darsa ve alternatif kaynaklar arama ve kullanma motivasyonu (güdü/sü/dürtüsü) zayıfsa, bu kişinin bir kaynağa bağımlılığı ve bu kaynak tarafından sunulan görüşle aynı çizgide olma veya görüşü kabul etme olasılığı daha yüksektir. Bu sav, kişinin enformasyon stratejisinin ve dürtüsünün zayıflığının nedenlerini iletişim kaynağının sayısına bağlar. Eğer kaynağın sayısı çoksa kişinin zayıflıktan kurtulacağını ima eder. Bu tür yaklaşım konuyu çok basitleştirmektedir. Anlamli soru, bu basit ilişkinin varlığını araştırma yerine, enformasyon arama stratejisinin dar olmasına, kişinin alternatif kaynaklar arama dürtüsünün zayıflığına neden olan etkenlere yönelen sorudur. Ayrıca tek kaynağa bağımlılık fikrinin altında sayıca çokluğu niteliksel farklılığa bağlayan ideolojik çerçeve yatar. Eğer bu savın deneme ile elde edilecek sonucunu makro düzeyde yorumlarsak ve bunu mikro düzeyle birleştirirsek elde edeceğimiz sonuç çok açıktır: Otoriter sistemlerin iletişim, kültürel, toplumsal sistemlerinde veya "azgelişmiş ülke" ya da "azgelişmiş insanlarda" bu tür durumu görürüz. Buna çözüm, makro düzeyde serbest pazar sistemini kabul ve geliştirme ve mikro düzeyde kişiye daha çok kaynak olanakları sağlamaktır. Aynı görüşü Lerner ve benzerleri 1950'lerin sonlarında öne sürmüşlerdi. Örneğin eğer sadece tek bir dergi okuyorsa, daha çok dergi sağlamak; eğer "moda" dergisini okuyorsa, buna ek olarak "bugünün modası, gençlik modası, gelin ve moda, yaşasın moda" gibi seçenekler sağlamak; eğer Kaynanalar dizisini seyrediyorsa, buna Kaynananın İftirası'nı eklemek. Kısaca, kişiyi bu dar çerçeveden ve uyuşukluktan kurtaracak seçim özgürlüğünü sağlamak. Bunun ne denli sudan, fakat bazı egemen yapılar için ne denli işlevsel olduğunu anlamak o kadar zor değil.

İkinci sav, eğer kişinin enformasyon arama stratejisi daha geniş, var olan kaynakların nicelik ve nitelik karışımı daha iyi, görevsel alternatifler arama isteği daha güçlü ise, belli bir iletişim kaynağına bağlılık daha azdır ve bu aracın algıları, tutumları ve davranışları etkileme olasılığı da azdır. Bu öneride de, birincide olduğu gibi, en önemli öge "belli bir iletişim kaynağına bağımlılık veya bağımsızlıktır." Bu ikinci savın doğal sonucu şudur: Çok kaynağın olduğu bir çevrede tutumlar ve davranışlara kitle iletişim araçlarının etkisi hemen hemen hiç yoktur. Bu bizi geriye, aktif izleyici ve az etki görüşüne götürür.

Bu modelin getirdiği gerçek bir yenilik yoktur. Kuramda söylenen şu: Özgür ülkelerde toplumsal siyasal, kültürel, ekonomik ve kitle iletişimi sistemlerinin getirdikleri "sınırlamalar" gerçekte bireylerin olanaklarını ve yeteneklerini geliştirme yönünde çalışır, bireysel sistemler kendi etkilerini kendileri arayan serbest mekanizmalardır. Öte yandan, otoriter sistemlerde getirilen sınırlamalar kişilerin bireysel etkenliğini ve

seçme olanaklarını azaltır ve iletişim sistemi izleyicilere etkide merkezi rol oynar. Bu ikinci tür sistemlerde, pasif izleyici ve güçlü iletişim araçları görüşü geçerli olur. Rubin ve Windahl mikro fonksiyonalizm ile makro fonksiyonalizmi birleştirmeye çalışmışlar; sonuçta fonksiyonalizmin çıkmazına girmiş ve araştırma önerilerinde zorunlu olarak mikro düzeye dönmüşlerdir.

GÜNDEM BİRLEŞTİRME/KAYNAŞTIRMA

Shaw, McCombs, Weaver ve Ham 1999'da, gündem hazırlama tezinden ve Festinger'in bilişsel uyumsuzluk teorisinden hareket ederek, gündem birleştirme yaklaşımını öne sürdüler. Gündem birleştirme teorisi gündem belirlemenin açıklayıcı bir uzantısıdır. Gündem belirleme etkinin sınırlı olduğuna dayanır; gündem birleştirme, gündem belirleme etkisinin neden sınırlı olduğunu açıklar: Çünkü bireyler aktif olarak gündemler seçerler.⁵⁴ Gündem birleştirme yaklaşımına göre:

- Bireyler ait olmaya, diğerleriyle uyumlu olmaya çalışırlar.
- Bireyler karmaşık dünyada yalnız kalmayla ve belirsizlikle uğraşlarında sosyal uyumsuzluğu gidermeye çalışır.
- Bireyler uyumsuzluğu gidermek için gruplara katılırlar: Uygun medya yoluyla grupla gündemler birleştirirler.
- Birey kendi gündemini diğerinin, grubun, kamunun veya toplumun gündemiyle birleştirir. Kitle veya kişilerarası medya kişinin gruplara yaklaşmasına veya uzaklaşmasına yardım eder.
- Biz, daima gelişen gündemler ağıyla bağlıyız. İnternet geniş gruplarla bağlanmayı karşılayabilecekler için ideal bağ kurma aracıdır.
- Her medya ilişkiler hakkındadır. Gündem hazırlama çok önemlidir, fakat daha geniş süregelen sürecin sadece bir parçasıdır. Bu süreç gündem birleştirmedir. Diğer bir deyimle, gündem hazırlama yalnız kalma çelişkisinden kaçınmak için öncelikler, konular ve değerler katmanlarını eşleştirme/örtüştürme sürecidir. Süregiden gündem hazırlama süreci gündem birleştirmedir. Bu süreç çoğu kez öğrenilen veya benimsenen belli konulardan daha önemlidir.
- Çoğu gündem hazırlama incelemeleri kitle iletişiminden izleyiciye doğru olan bir etki akışı olduğunu gösterir. Bunun aksine, gündem birleştirme yaklaşımına göre, birey içindeki bir güç bireyleri "ait olmak" için grup veya toplum gündemlerini aramaya ve benimsemeye yöneltir. Bunu yapmazlarsa çok rahatsız hissedeceklerdir.

⁵⁴ Gündem birleştirme yaklaşımıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Shaw vd., 1999.

- Gündem belirleme, gündem birleştirme sosyal sürecinde sadece araya giren önemli bir parçadır. Bu süreçte, bireyler izolasyon uyumsuzluğunu gidermek için güdülenirler. Bunun için katılmaya karar verdikleri grupların veya beklemedikleri şekilde kendilerini içinde buldukları grupların gündemlerini ararlar. Bu arayışı diğer insanları, medyayı veya kendi deneyimlerini kullanıp enformasyon toplayarak yapar.⁵⁵
- Gündem birleştirme toplumda her zaman süregiden bir süreçtir.
- Kişi gruplarla birleşir ve o grubun üyeleri o kişiyi bilebilir veya varlığının bile farkında olmayabilir.
- Süregiden gündem birleştirmede, bireyler birçok medya arasından tercihler yaparak sosyal gruplarla veya toplumla bağ kurarlar. Elbette bunlar arasında kitle iletişim araçları da vardır.
- Bireyler grubun gündemlerini kabul edip benimsediğinde, kendi yaşamlarını (dünya görüşlerini, inançlarını, beklentilerini, duygularını vb) toplumla/grupla birleştirirler.
- Bu birleştirme, bireyler grup gündemleriyle kendi gündemleri arasındaki uyumsuzluğu giderme biçiminde çalışır. Biz ait-olmama uyumsuzluğunu gidermek için elimizden gelen her çabayı gösteririz. (Festinger'in bu varsayımının geçerliliği bireyin gruba karşı olmamasına veya grubu istemesine bağlıdır. Dolayısıyla, birey en başta gruba katılıp katılmamaya karar verir. Katılmamaya karar verirse, uyumsuzluk hissetmesi söz konusu olamaz).
- Gruplar gündemler etrafında örgütlenirler. Bu gündemler şeyleri görme, şeyleri yapma yollarını veya dünya ile bağ kurma yollarını temsil edebilirler. Grup üyeleri, grubun gündemini yansıtmak için, bu gündemi bilmeyi isterler. Bunu yaparken de, aynı zamanda, kendi kişisel gündemlerini değer verdikleri grupların gündemiyle birleştirmek isterler.
- Bireyler grup konularını ve değerlerini tehlikelere karşı korurlar.
- Grup aitliğinin yiyecek, giyecek, barınacak, sevgi ve destek gibi ödülleri vardır. Maslow'un hiyerarşisinde olduğu gibi. Bir kiliseye, işe, okula, sosyal gruba ait olmanın da ödülleri vardır. Milli marşı dinlemenin uyandırdığı duygu ile tüm bir ülkeyle bağ kurulur.
- Medya yerel, ulusal ve uluslararası konularla ilgili gündemlerle günlük bağ noktaları sunarlar. Medya sosyal gündem birleştirme için önemli enformasyon kaynağı rolü oynar.
- Eğer birey grupla ilgili az enformasyona veya yüksek belirsizliğe sahipse, aktif olarak enformasyon arayışına girer.

⁵⁵ Festinger'in bilişsel çelişki/uyumsuzluk kuramında da, bireyin yaptığı budur.

Dikkat edilirse, gündem hazırlamada, hareket noktası gündem hazırlayan medya olmaktadır. Gündem birleştirmede, aktif öge bireydir. Böylece, gündem birleştirme, laboratuvar araştırmalarının ardındaki psikolojik ve sosyal-psikoloji kuramlarındaki ve kullanımlar doyumlar kuramındaki “aktif birey/izleyici” tezini yeniden ön plana çıkartmaktadır. Medya sadece gündem birleştirmek isteyen birey için enformasyon/bilgi kaynağı görevini yerine getiren melek gibi bir yapıdır.

Gündem birleştirme süreci şöyle olmaktadır:

Gündem birleştirme bireyin “ait olma istemi kararıyla başlıyor. Bunu ait olmak istediği grupla ilgili enformasyon toplama takip ediyor. Ne kadar enformasyon gerekliliği ve nereden bu enformasyonu toplayacağı bireyin seçeneklerine bağlıdır. Enformasyon toplama aşamasından sonra “oryantasyon gereksinimi” aşaması geliyor. Oryantasyon gereksinimi bilgi veren medya (ki bu diğer bireyler olabilir) ile karşılanmaktadır. Oryantasyon bireyin gruba alışması ve adaptasyonu sürecidir.

Gündem hazırlama (seviye 1): Eğer bireyler kitle iletişim araçlarını kullanırsa, aradıklarıyla ilgili konuda bir şeyler öğrenirler. Bu seviyede, genel konuları öğrenirler. Bu tür öğrenen kişiler için, grubun kendisi bireysel bağlar, toplantılar, haber mektupları, e-posta ve faks gibi yollarla, bağ aracı görevini yapar. Yani, birey genel konuları kitle iletişiminden öğrenirken, süreç, “bağlar/ilişkiler medyasıyla” çalışır.

Gündem hazırlama (seviye 2): Genel konular ötesinde, birey konunun nasıl çerçvelendiği hakkında ayrıntıları da öğrenir. Örneğin, birinci seviyede, soygun/suç veya yoksulluğun konusunu öğrenir. İkinci seviyede, konunun çerçvelenmesinden geçerek, örneğin, belli grupların soygun yaptığını veya yoksul olduğunu öğrenir. Mersin’in olumsuz yönde değiştiğini öğrenir (birinci genel seviye), sonra bu negatif değişim için “Mersin’i Kürtler doldurdu” sözüyle başlayan değerlendirmeler sunar (seviye 2). Bu iki seviye karışımı, bazı sosyal konular sadece önem kazanmaz, aynı zamanda, belli bir biçimde önem kazanır. Bu durumda, eğer izleyiciler bu sunulan konularla gündem birleştirse, farkında olmadan önceden kurulmuş/ belirlenmiş/ hazırlanmış şekillerde bunu yapmış olurlar.

Gündem birleştirme/kaynaştırma, daha da ileri götürülerek, sosyal sistemin yarışan grupların gündemlerini kaynaştırarak tüm çelişkileri emdiği ve sosyal dengeyi tuttuğu belirtilir (Shaw et al. 2000). Eğer sosyal kaynaştırma süreci olmazsa, toplumlar sıcak suda oraya buraya giden buzdağları gibi parçalanırlar. Sosyal çatışmada yarışan gündemler sonunda karışır. Karışma süreci şöyle olur: Yeni teknolojiler ve/veya teknolojileri kullanan gruplar, grup gündemini sunarak kurulu/egemen gündeme meydan okur. Bu geçersiz bir iddiadır; çünkü teknolojiler

egemenliği ellerinde tutanlar tarafından üretilir ve örgütlenir. Zapatalar, egemene karşı mücadelesinde interneti kullanabilir, çünkü onlar örgütlü mücadele yapısını ifade ederler. Fakat Zapatalar'ın internet kullanımı, Zapataları bulmak ve vurmak için egemene kolaylık sağlar; Zapata'nın kullandığı internet servisi istenirse anında kesilir, çünkü Zapata sadece servis kullanıcısıdır ve tüketicidir. Dolayısıyla, teknolojiyi kullananların gündeminin egemen gündeme ters düşmesi olasılığı yoğun biliş ve davranış yönetimiyle azaltıldığı için, karşıtlık marjinalleştirilir ve karşıtlığın da "kaynaşma gibi" bir sonuçla sistemin kendini tutacağı konusu, bizi geriye 1930'lara, Talcot Parsons'un yapısal fonksiyonalizminin değişimi ve çatışmayı ortadan kaldıran dengedeki sistemine götürür. Özlüce, teknolojik aracın kaynaşma aracı olabilmesi için, kaynaşma için kullanılması gerekir: Araç kaynaşma getirmez; cep telefonu gibi ve internet gibi yollar, siyasal ve ekonomik kontrolün yaygınlaştırılmasını getirir. Elbette aynı zamanda, alternatif görüşteki insanların kullanmasını da getirir. Kaynaşma, görüş farklılıklarına dayanır, görüş farklılıkları da güç ve çıkar farklılıklarına (sömürünün karakterine) bağlıdır. Organik kaynaşma olabilmesi için, sömürmemeye dayanan üretim tarzı ve ilişkilerinin olması gerekir. Bu da, kapitalizmin ruhuna aykırıdır.

Gündem birleştirme görüşünün doğru olarak saptadığı gibi, tüm medya aslında ilişkiler hakkındadır ve hiçbir medya sadece enformasyon hakkında değil, aynı zamanda toplum hakkındadır. Bu cümle ötesindeki şu anlatı ise biliş yönetimi açıklamasıdır: "Kişi medya gündemiyle birleştiğinde (medyayı içeriğini kabullenerek kullandığında) topluma katılır" (Shaw vd. 1999). Hayır, kişi medya gündemiyle bu şekilde birleştiğinde, endüstriyel yapıların çıkar dünyasına uygun düşünce, duygu, istek ve beklentilerle kaynaşarak, kendi sömürüsüne katılır.

LIBERAL-ÇOĞULCU KÜLTÜREL İNCELEMELER ANLAYIŞI

1980'lerle birlikte hızla artan bir şekilde anayol kitle iletişim kuramları toplumu serbest rekabetteki gruplar ve karşılıklı çıkarlar karışımı olarak görmeye devam ettiler. Medya örgütleri devletten, siyasal partilerden ve örgütlü baskı gruplarından özerklik kazanmış örgütsel sistemler olarak tanımlanmaya devam edildi. Medyanın kontrolü, medya profesyonellerine önemli ölçüde özgürlük veren özerk yönetici elitin elinde olduğu düşüncesi güçlendi. Aktif izleyici kavramı yerini "tv önünde çoğulcu çözümleme yapan özgür ve bağımsız izleyici" teziyle gelen ve aktif izleyicili tezini yineleyen liberal-çoğulcu görüş aldı: Öz aynı kalırken özün hakkındaki imaj yeni söylemlerle post-modern duruma uyarlandı. Medya kuruluşlarıyla izleyiciler arasında simetrik bir ilişki olduğu

varsayıldı: İzleyiciler medyayı kendi arzu ve tutumlarına göre manipüle edebilirler, çünkü izleyiciler “toplumun çoğulcu değerlerine” sahiptirler; bu değerler onların “uyuma, katılma veya reddetmesini” mümkün kılarlar. Bu görüşün klasik savunucularının (McQuail, Blumler ve Halloran) geleneği, liberal-çoğulcular içine bütünleşmiş olarak devam etmektedir.

Ana akım kültürel kuramlar ve incelemeler genellikle kültürel antropolojinin ve sosyolojinin etkisinde gelişmiştir. Bu gelişim 1970’lerde ve sonrasında semiyotik ve yapısalci yönelimin istilasıyla dönüşüme uğramıştır. Kültürde liberal-çoğulcu gelenek kendini “ana yoldan” ayırmış ve “eleştirel okul” olduğu iddiasına girmiştir. Örneğin, bu yeni geleneğin Amerika’daki temsilcisi Grossberg’e göre (1993:1) kültürel yaklaşımdaki değişim kültürel incelemelerin yayılma derecesinde olmaktadır: Yayılma ırksal-azınlık, uluslar, gelenekler ve disiplinler boyu olmaktadır. Kültürel inceleme pozisyonlarını ayıran çizgiler, yoğunluklarını ve görünürülüklerini değiştirmektedir. Liberal çoğulcu kültürel incelemeler ABD, Avustralya ve Avrupa’da yaygınlaşmış ve kapitalist düzenin dünyadaki “bağımlıları” bu eğilimi Asya ve Afrika’da kopyalamışlardır.

1980’lerden beri Marksist yönelimli okulun etkileriyle kültürel incelemelerde liberal çoğulcu gelenek önemli bir yer almaya başladı. Çoğulculuk ve serbest akım tezleri yoğun bir biçimde yeniden işlenmeye başladı. Çoğulculuk ideolojisi ile gelen liberal okul sosyal güç farklılığını, yapıyı ve sosyal sistemi büyük ölçüde “etki” dışında bıraktı. İdeoloji kullanıldığında oldukça çelişkili bir biçimde kullanıldı: Fiske, Grossberg, McQuail ve benzerlerinin yaklaşımına göre, insanlar sosyalizasyon sürecinden geçerek (işte, okulda, evde, arkadaş ve diğer grup ortamlarında) oluşurlar. Yani kişinin oluşmasında ideolojinin rolü vardır. Fakat televizyonu izleyip anlamlandırmaya gelince, kişi birden bire her nasılsa ideolojiden sıyrılıyor ve özgür iradesiyle, kendi öznelliğiyle Fiske’nin semiyotik demokrasisinin çoğulcu mesajlarının çoğulcu anlamlarının çoğulcu insanı oluyor. Bu durum, ciddi bir çelişkidir.

Fiske ve Grossberg 1980’lerde hem aktif izleyici tezinin direnişi olarak niteleyebileceğimiz liberal çoğulcu kültürel analizi hem de kitle iletişiminde Postmodernizmi getirenlerin önde gelenleri oldular. Fiske ve Grossberg’in direniş tezi kültürel emperyalizm tezinin anti-tezidir: Kültürel emperyalizm tezi, izleyicinin ideolojiden kendini özgür kıldığı aktif seçiciliği ve bireysel anlam vermesi nedeniyle geçersiz olur. Yani, kültürel emperyalizm karakteriyle yüklü mesajın yükü, izleyicinin aktifliğiyle gelen aktif direnişiyle anlamını yitirir. Bu bağlamda, Fiske’nin “polysemy” kavramı, medya mesajının tek hegemonyacı bir anlam taşımadığı, birçok anlam taşıdığını ifade eder. Çoğu kültürel incelemeler kuramcıları gibi, Fiske ve benzerlerine göre, izleyiciler egemen kültüre

karşı gelme, direnme ve yıkma yeteneğine sahiptir. Miller ve Philo (2001) ve birçoklarının belirttiği gibi, Fiske ve benzerlerinin sundukları direniş anlayışı ve direniş açıklaması sudan, yüzeyde, geçersiz ve anlamsız karakterler taşır. Benzer şekilde Gitlin (1991), Fiske ve benzerlerinin çoklu yorumlama, göstergebilimsel tersine çevirme, zevk, öfke, sürtüşme, uyuşma ve homurdanma gibi kavramlarla açıkladığı “direnme” anlayışını anlamsız bulur.

Fiske, metinleri, “anlam verme için mücadele sitesi” olarak görür. Bir metin biçiminden geçerek çalışan egemen ideolojiye, farklı konumdaki izleyiciler direnebilir; ondan kaçınabilir veya çeşitli ölçüde onun üzerinde anlaşmaya varabilir (Fiske, 1987:40,41,312). Örneğin, Fiske Dallas televizyon serisinin çeşitli kültürdeki izleyicileri farklı anlam vermesi nedeniyle, kültürel çeşitlilik teşviki yaptığını belirterek hem liberal çoğulculuk ideolojisini destekler hem de kültürel ve ekonomik emperyalizmi reddeder. Aslında, anlaşma, müzakere veya uyuşma, güç ilişkileri içinde olur ve güçsüzün çok fazla vazgeçmesiyle (aleyhine) sonuçlanan bir çözüme ulaşır. Bu nedenle de, Fiske’nin ve benzerlerinin özgürlükçü çoğulculuk görüşü dengesiz güç ilişkileri içinde anlamını yitirir.

Fiske (1987) televizyonu “anlamaların ve zevklerin taşıyıcısı /teşvikçisi”, dolayısıyla kültürün ajanı/öznesi olarak görür.⁵⁶ Kitap boyu tartıştığımız gibi, “insan davranışını anlamak” var olanın ne olduğunu betimleme veya anlamsal çözümleme içine sıkıştırıldığında, bilimsel girişimin ilk seviyelerinde kalmadır; zaten araştırmacının istediği ve araştırmacıdan istenen budur. Davranışların nedenine, bireye ve dile atfedilen nedenler ötesine giderek, toplumsal-yapısal nedenlere (ekonomik, siyasal, kültürel, güç ve çıkar ilişkilerine) eğilmek gerektirir ki, bu yapılmamıştır ve yapılmaz.

Aslında, egemen ve karşıt ideolojinin üretilmesi izleyicinin ne kendi özgür anlam üretimi denen üretimle olur; ne yönetici sınıfların ideolojik pratikleri tek televizyonla kısıtlıdır, ne de izleyiciler bu pratiklerle ilk kez karşılaşmaktadırlar. İletişim bir yaşam koşulunun günlük ilişkilerdeki ve sembolisel temsillerdeki anlatımıdır. İletişim bu koşulun hem kendi içindeki hem de diğer koşullarla ilişkilerini ve sonucu anlatır. Bu ilişkileri belirleyen üretim biçimleri tarafından belirlenmiştir ve insanın günlük egemenlik ve mücadelesi iletişimle yürütülebilir. Örgütlü yer ve zamanı da içeren koşullardaki egemenlik ve mücadelede izleyicilerin aktifliği, “özgür bireyin herkes ve her şeyden bağımsızlığının ve özerk seçeneğinin” aktifliği değildir. Egemen kodları izleyici istediği şekilde yorumladığı için (yeniden anlamlandırması nedeniyle), egemen ideolojinin ve

⁵⁶ Ajan kavramı bir görevi/iş/i/amacı “yerine getiren” özne demektir.

“gönderenin” amacının önemi ortadan kalkmaz. Ayrıca, izleyicinin yorumu, gerçek anlamıyla, milyonlar arasında kendi özgürlüğünün ve öznelliğinin ifadesi olamaz. Özel olarak görünen anlamlar var olan anlamlar yelpazesi içine düşer. Yoktan var edilen veya eşsiz bir anlamı ifade edemez. Yaşanan koşullardaki yeknesaklık veya ikili zıtlık veya alternatif bolluğu belli yer ve zamandaki egemenlik ve mücadele yapısının göstergesidir. Çoğulcu anlamlandırma veya izleyicinin kendi anlamını kendinin çıkarması kesinlikle ne izleyicinin yaşam koşulunun ötesinde, ne üstünde, ne de o koşuldaki egemenlik ve mücadelelerin ideolojik anlamlandırmalarının dışındadır. Aktif denilen izleyicinin aktif ve özgürce yaptığı anlamlandırma, egemenlik ve mücadelenin düşünselinin o insandan geçerek ifade edilmesi, böylece egemenlik ve mücadelenin yeniden üretilmesidir. Aktif izleyici bunu, bilinçli veya sahte bilinç dediğimiz kendi sömürsüne arzuya katılmasıyla yapabilir. Bu “eğlence pratikleri” denen faaliyetler olabilir. Bunları “sadece zevk için seyrediyorum, zevkle, rahatlayarak katılıyorum” demesi özneliği ve eşsizliği anlatmaz. Bu anlamlandırma örgütlü haber ideolojisinin egemen yapısının amacına paralel veya karşı-okuma biçimlerinden biri olabilir. Farklı okuma, izleyicinin egemene direndiğini anlatmayabilir.

Egemen ideoloji sadece tümüyle uyum içindeki öğeleri içermez. Egemen ideoloji içinde, o ideolojinin materyal temeliyle uyumsuz veya o ideolojinin bazı öğeleriyle çatışan karaktere sahip öğeler olabilir. Fakat önemli olan o öğenin egemen yapı için görevselliğidir. Bu nedenle kapitalist ideoloji hem deneyime dayanan deneyci bilimsellik ve rasyonellik taşır, hem de birçok metafizik değerler ve açıklamalarla doludur. Egemenin konuştuğu egemenlik diliyle halkın konuştuğu dil arasında fark vardır: Her iki dil de egemen yapı ve ideoloji için görevseldir. Egemenlik egemenin diliyle geliştirilirken, aynı egemenlik teşvik ettiği cehaletin diliyle egemenlik altındakileri oldukları gibi tutarak ve egemenliğin gereklerine göre olmaları gerektiği gibi yönlendirerek sürdürülür. Dolayısıyla, geriye, aktif izleyici, çoğulcu ve semiyotik demokrasi gibi açıklamalara dönersek, bunların da aslında egemenliği meşrulaştırın ve olduğundan farklı gösteren anlatımlar olduğunu görürüz. Dünya ne “metindir” ne de “metinle” ve “televizyon önünde mücadele” ile dönmektedir. Dünyayı ve dünyasını yapan insandır ve bunu da üretim ilişkileriyle yapar. Yapış tarzının (kültürün) anlamı da, öncelikle “metinde” değil, yapış şeklinin kendisinde gizlidir (Erdoğan, 2002).

KAYNAKÇA

- Adaklı, G. (2006) *Türkiye’de Medya Endüstrisi, Neoliberalizm Çağında Mülkiyet ve Kontrol İlişkileri*. Ankara: Ütopya.
- Adaklı, G. (2009) The Process of Neo-Liberalization and the Transformation of the Turkish Media Sector In the Context of the New Media Architecture. In: Harrison, J. and Wessels, B. (Eds.) *Mediating Europe: New Media, Mass Communications*. N. Y.: Berghahn Books, Pp. 286-318.
- Adorno, T. (1954) How To Look at Television. *the Quarterly of Film Radio and Television*, 8(3): 213-235.
- Adorno, T. (1974) *Minima Moralia*. London: New Left.
- Adorno, T. (1976), *Introduction to the Sociology of Music*. New York: Continuum.
- Adorno, T (1987). Late capitalism or industrial society? In:V. Meja, D. Misgeld & N. Stehr (Eds.), *Modern German Sociology* (pp. 47-232). NewYork: Columbia University Press.
- Adorno, T. & Horkheimer, M. (1977) *The Dialectic of Enlightenment*, New York: Free Press.
- Adorno, T. (1991) *The Culture Industry*. London: Routledge.
- Alemdar, K. (1985) “Küreselleşme, Türkiye ve Kitle İletişim Araçları”, *Türk-İş Yıllığı '97*: 275-283.
- Alemdar, K. (1998) (Ed.) *Medya Gücü ve Demokrasi*. İstanbul: Tüses.
- Alemdar, K. (2001) *İletişim ve Tarih*, Ankara: Ümit Yayınevi.
- Alemdar, K. (2009) (Der.) *Türkiye’de İletişimin Dünü, Bugünü ve Yarını*. Ankara: AGC Yayını.
- Allor, M. (1988) ‘Relocating the Site of the Audience’, *Critical Studies In Mass Communication* 5: 217–33.
- Allport, G.W. (1935) Attitudes. In: *The Handbook of Social Psychology*, (ed.), C. Murchison. Reading, MA: Clark University Press, Pp. 798-884.
- Amin, S. (2005) *Empire and Multitude*. *Monthly Review*, 57(6) [Http://www.Monthlyreview.org/1105amin.htm](http://www.Monthlyreview.org/1105amin.htm)
- Anderson, C. A. and Gentile, D. A. (2008) Media Violence, Aggression, and Public Policy. In: E. Borgida & S. Fiske (Eds.), *Beyond Common Sense: Psychological Science In the Courtroom*. (Pp. 281-300) MA: Blackwell. [Http://www.Youngmedia.org.au/Pdf/AG_Games.Pdf](http://www.Youngmedia.org.au/Pdf/AG_Games.Pdf)
- Ang, I. (1996) *Watching Dallas*. London: Routledge.
- Artz, L. (2006) On the Material and the Dialectic: toward a class analysis of communication. In: L. Artz, S. Macek and D. Cloud (Eds).
- Artz, L, Macek, S., ve Cloud, D. L. (Eds.) (2006) *Marksizm and Communication Studies: the Point Is To Change It*. N.Y.: Peter Lang Publishing.
- Atabek, Ü. (2001) *İletişim ve Teknoloji: Yeni Olanaklar-Yeni Sorunlar*. Ankara: Seçkin.
- Atabek, Ü. (2006) İnternette Etik Sorunların Ekonomi Politik Bağlamı. *Küresel İletişim Dergisi*, 2: 1-9.
- Atton, C. (2007) Current Issues In Alternative Media Research. *Sociology Compass*, 1(1): 17- 27.
- Atwood, R. and Mcanany, E. (1986), *Communication and Latin American Society: Trends In Critical Research*. Madison: University of Wisconsin Press.
- Ayers, A. and Saurin, J. (2007) "Beyond the 'Global Unifier': Counter-Hegemony In Neo-Gramscian Analysis." [Http://www.Allacademic.com/Meta/P179166_Index.html](http://www.Allacademic.com/Meta/P179166_Index.html)
- Ayers, A. J. (2008) (Ed.) *Gramsci, Political Economy, and International Relations Theory: Modern Princes and Naked Emperors*. New York: Palgrave Mcmillan.
- Bagdikian, B. (1983/1989) *Media Monopoly*. Boston, Beacon Press.
- Bagdikian, B. (2004) *the New Media Monopoly*. Boston: Beacon Press.

- Balle, F. (1983) "Mass Media Research In France: An Emerging Discipline". *Journal of Communication* 33 (3) :146 -156.
- Ball-Rokeach, G. ve M.D. Defleur (1976) "A Dependency Model of Media Effects" *Communication Research* 3 (1): 3–21.
- Barkin, S. M. and Gurevitch, H. (1987) Out of Work and On the Air: Television News of Unemployment. *Critical Studies in Mass Communication*, 4 (1): 1-20.
- Barnouw, E. and Miller, M. C. (Eds.) (1998) *Conglomerates and the Media*. New York: the New Press.
- Barney, D. (2004) *the Network Society*, Great Britain: Polity Press.
- Barthes, R. (1972) "Myth Today," *Mythologies*, Ed. and Trans. Annette Lavers. New York: Noonday Press. 109–159.
- Barthes, R. (1977) *Image-Music-Text*. London: Fontana
- Barthes, R. (1975) *S/Z*. (Trans. Richard Miller). London: Cape.
- Bartolovich, C. (2003) Post-Imperialism Or New Imperialism? the Eleventh September of George Bush. *Interventions* 5 (2): 177- 198.
- Başaran, F. (2000) *İletişim ve Emperyalizm: Türkiye’de Telekomünikasyonun Ekonomi-Politikaları*, Ankara: Utopya.
- Başaran, F. ve Geray, H. (2005) *İletişim Ağlarının Ekonomisi: Telekomünikasyon, Kitle İletişimi, Yazılım ve İnternet*. Ankara: Siyasal.
- Baudrillard, J. (1972/1981) In the Most Complete Ambiguity: Requiem For the Media. *International Journal of Baudrillard Studies*, [Http://Www.Ubishops.Ca/BaudrillardStudies /Vol4_1/Levin.Htm](http://Www.Ubishops.Ca/BaudrillardStudies/Vol4_1/Levin.Htm)
- Baudrillard, J. (1983) *Simulations*, NY: Semiotext.
- Baudrillard, J. (1983a) *In the Shadow of the Silent Majorities*. NY: Semiotext.
- Baudrillard, J. (1987) *The Evil Demon of Images*; Sydney: Power Institute.
- Baudrillard, J. (1992) Rise of the Void towards the Periphery. <http://www.egs.edu/faculty/baudrillard/baudrillard-rise-of-the-void-towards-the-periphery.html>
- Baudrillard, J. (1994). *Simulacra and simulation*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Baudrillard, J. (1998) In the Shadow of the Millennium. <http://www.ctheory.net/articles.aspx?id=104>
- Bell, D. (1973) *the Coming of the Post Industrial Society*, NY: Basic Book.
- Bell, Daniel (1960), *the End of Ideology*. New York: Free Press.
- Beltran, L. R.O (1976), 'Alien Premises, Objects and Methods in Latin American Communication Research. *Communication Research*, 3(2):107 - L 34.
- Benjamin, W. (1977) "the Work of Art In the Age of Mechanicle Production". *Mass Communication and Society* (1977) S. 384 - 408.
- Berelson, B. (1959) "the Stage of Communication Research". *Public Opinion Quarterly* 23 :1- 6.
- Berghe, P.L. Van Den (1963) "Dialectics and Functionalism". *American Sociological Review*, 28: 695–705.
- Bernauer, J. ve Rasmussen, D. (1988) *the Final Foucaoult*. Mass: MIT Press.
- Berube, M. (1996) *Cultural Criticism and the Politics of Selling Out*. [Http://Www.Altx.Com/EBR/EBR2/Ebr2.Htm](http://Www.Altx.Com/EBR/EBR2/Ebr2.Htm)
- Best, S & Kellner, D. (1991) *Postmodern Theory: Critical Interrogations*. London: Macmillan.
- Bhabha, H. K. (1992) "Postcolonial Criticism." in *Redrawing the Boundaries*, Edited By Stephen Greenblatt and Giles Gunn. New York: MLA.
- Birdwhistell, R. (1970) *Kinesics and Context*. New York: Ballantine.
- Blau, P. (1964) *Exchange and Power In Social Life*, NY: John Wiley and Sons.
- Blumer, H. 1969. *Symbolic Interactionism: Perspective and Method*. Berkeley: The University of California Press.

- Blumler, J. G. (1977) *the Political Effects of Mass Communication*. the Open University, Unit 8, London: the Open University Press.
- Blumler, J. G. ve E. Katz (1974) (Eds.) *The Uses of Mass Communications: Current Perspectives On Communications Research*. CA: Sage.
- Blumler, J. ve Gurevitch, M. (1975) Towards a comparative Framework for Political Communication Research. In: S.H. Chaffee (Ed.) *Political Communication*. Ca: Sage.
- Bodley, J. H. (1994) *Cultural Anthropology: Tribes, States, and the Global System*. Mountain View, CA: Mayfield.
- Boratav, N. P. vd. (1967) *Kültür Emperyalizmi*. İstanbul: Ataç
- Bottomore, T.B. (1964) *Karl Marx*. NY: Mcgraw Hill.
- Bottomore, T.B. (1974) *Sociology As Social Criticism*. NY: Pantheon.
- Bourdieu, P. (1994) *The Field of Cultural Production*. In: Polity Reader
- Boyd-Barret, O. (1977) *Media Imperialism: Towards an İnternational Framework for an Analysis of Media Systems*, In: J. Curran et al. (1992) *Mass Communication and Society*. London: Arnold, S. 116-135.
- Boyd-Barrett, O. (1997) *İnternational Communication and Globalization*. In: Muhammadi, A. (Ed.) *İnternational Communication and Globalization*. London: Sage.
- Braaten, J. (1995) *Habermas's Critical Theory of Society*. NY: SUNY.
- Bryant, J. ve Miron, D. (2004) Theory and Research İn Mass Communication. *Journal of Communication*; 54 (4): 662-704.
- Burt, C. (1962) The Concept of Consciousness. *British Journal of Psychology*, 53, 229-242.
- Buxton, W. (2008) *From Park To Cressey: Chicago Sociology's Engagement with Media and Mass Culture*. In: D. W. Park & J. Pooley (Eds.), *the History of Media and Communication Research: Contested Memories* (Pp. 345–362) N. Y.: Peter Lang.
- Callinicos, A. (1989) *Against Postmodernism: A Marksist Critique*. N. Y.: St. Martin's.
- Carey, J. (1992) *The Intellectuals and the Masses, Pride and Prejudice Among the Literary Intelligentsia, 1880-1939*. London: Faber & Faber.
- Carey, J.W. (1983) The Origins of the Radical Discourse On Cultural Studies. *Journal of Communication* 33 (3): 311- 313.
- Carey, J.W. (1985) Overcoming Resistance to Cultural Studies. In: M. Gurevitch and M.R. Levy (eds), *Mass Communication Yearbook 5*, pp. 27-40
- Carey, J.W. (1989) *Communication As Culture: Essays On Media and Society*. Boston: Unwin Hyman.
- Carey, J. W. (1996). The Chicago School and mass communication research. In: E. E. Dennis & E. Wartella (Eds.), *American communication research: The remembered history* (pp. 21–38). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Cazeneuve, J. (1972) *La Société De L'Ubiquite.*, Paris: Denoel.
- Chaffee, S.H. ve E.M. Rogers (1983) Communication As An Academic Discipline: A Dialogue. *Journal of Communication* 33 (3): 18 – 30.
- Chaffee, S.H. ve J. L. Horkheimer (1985) *Origins of the Limited Effects Model*. In Gurevitch, M. ve M.R. Levy (Eds.) *Mass Communication Review Yearbook: Vol.,S. Ca: Sage, S. 75-84*.
- Chen, K.V. (1986) MTV: the (Dis)Appearance of Post Modern Semiosis Or Cultural Politics of Resistance. *Journal of Inquiry*, V. 10 (1) S.66-69.
- Chomsky, N. (1992) *Deterring Democracy*. NY: Vintage.
- Chomsky, Noam (2002) *Media Control: the Spectacular Achievements of Propaganda*. Seven Stories Press. New York, NY.
- Chomsky, N. (2003) *Hegemony Or Survival: America's Quest For Global Dominance*. Henry Holt Publishing. New York, NY.
- Chomsky, N. (2003a) (3rd ed. By Otero) *Radical Priorities*. Ca: AK Press.
- Cohen, B.C. (1963) *The Press, the Public and Foreign Policy*. Princeton: Princeton University Press.

- Compaine, B.M. (1979/2000) (Ed.); *Who Owns the Media*. NY: Harmony Books.
- Comte, A. (1877) *The Progress of Civilization Through Three Stages*. İçinde Etzioni, A. and Etzioni, H. (1973) (Eds.) S.14 -19.
- Conor, E. A. (1994) (Ed.) *The Global Political Economy of Communication: Hegemony, Telecommunication and the Information Economy*. New York: St Martin's Press.
- Cooley, C.H. (1967) *Society and Individual*. İçinde Levitas, G. B. (1967)(Ed.) Culture and Consciousness. N.Y.: George Braziller, S. 141-151.
- Coser, L. (1956) *The Functions of Social Conflict*. London: Free Press.
- Craig, R. T. (1993) Why Are There So Many Communication Theories? *Journal of Communication* 43(3):26--33.
- Craig, R.T.(1999) Communication Theory as a Field. *Communication Theory*, 9(2):15-27.
- Crowther-Heyck, (2006) Patrons of the Revolution. Ideals and Institutions in Postwar Behavioral Science. Chicago: University of Chicago Press.
- Curran, J. (1978) The Press as an Agency of Social Control: An Historical Perspective. In:Boyce, G. Et al. (eds.) *Newspaper History*. Ca: Sage.
- Curran, J. (1982) *Communications, Power and Social Order*. In:Gurevitch Et al.
- Curran, J. (1990) The New Revisionism In Mass Communication Research. *European Journal of Communication*. 5: 135-164.
- Curran, J. M. Gurevitch and J. Woollacoot (1977) (Eds.) *Mass Communication and Society*. Ca: Sage.
- Çakır, H. (2002) Osmanlıda Basın İktidar İlişkisi. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çam, Ş. (2009) Medya Çalışmalarında İdeoloji. Ankara: De Ki.
- Çamdereli, M. (2008) İletişime Giriş. İstanbul: DEM.
- Çelenk, S. (2008) İletişim Çalışmalarında Kırılmalar ve Uzlaşmalar. Anara: De Ki.
- Dahrendorf, R. (1959) *Class and Class Conflict In Industrial Society*. CA: Stanford University Press.
- Dahrendorf, R. (1964) *Toward A Theory of Social Conflict*. In Etzioni, A. ve E. Etzioni (Eds.) (1964 ve 1973) *Social Change*. NY: Basic Books.
- Deepika, B. (2001) Introduction To Postcolonial Studies, [Http://www.Emory.Edu/ENGLISH/Bahri/Contents.Html](http://www.Emory.Edu/ENGLISH/Bahri/Contents.Html).
- Deetz, S. A. (1994) Future of the Discipline. In:Deetz, S A (Ed) *Communication Yearbook* 17. Thousand Oaks: Sage: 565--599.
- Defleur, M. ve S. Ball-Rokeach (1975) *Theories of Mass Communication*. NY: Longman.
- Defleur, M. ve S. Ball-Rokeach (1989) *Theories of Mass Communication*. (5th Edition) NY: Longman.
- Dekadt, E. ve G. Williams (1974) (Eds.) *Sociology and Development*. London: Tavistock.
- Denisof, R.S. ve Diğerleri (1974) (Eds.) *Theories and Paradigms In Contemporary Sociology*. Illinois: F.E. Pencoek.
- Denzin, N. K. (2005) (Ed.) *Studies In Symbolic Interaction*. New York/London: Elsevier.
- Dervin, B., Grossberg, L., O'Keefe, D. & Wartella, E. (Eds) (1989) *Rethinking Communication Vol 1 ve Vol 2..* Newbury Park: Sage.
- Deutchman, I. E. and Ellison, Anne (1999) A Star Is Born: the Roller Coaster Ride of Pauline Hanson In the News, *Media, Culture & Society* 21:33--50.
- Dewey, J. (1925) *Experience and Nature*. Chicago: Open Court Publishing.
- Dewey, J. (1939) *Freedom and Culture*. NY: Capricon.
- Dijk, J. V. (2006) *the Network Society: Social Aspects of New Media*. CA: Sage.
- Dirlik, A. (1994) 'the Postcolonial Aura; Third World Criticism In the Age of Global Capitalism', *Critical Inquiry*, 20: 328--56.
- Dobie, A. B. (2002) *Theory and Practice: An Introduction To Literary Criticism*. Boston, MA: Thomson Learning Inc.
- Doğan, İ. (1998) *İletişim ve Yabancılaşma Yazılı Kültürümüzde İlkeler*. İstanbul: Sistem.
- Donohew, L. (1967) Newspaper Gatekeepers and Forces In the News Channel. *Public Opinion Quarterly* 31: 231- 239.

- Doob, L. (1947) Utilization of Social Scientists In the Overseas Branch of the Office of War Information, *American Political Science Review*, 41 (4): 49-67.
- Dordick, H. ve Wang, G. (1993) *The Information Society*. Ca: Sage.
- Dorfman, A. (1983) *the Empire's Old Clothes*. New York: Pantheon.
- Dursun, Ç. (2004) *Haber Hakikat ve İktidar İlişkisi*. Ankara: Elips.
- Drucker, P. F. (1993) *Post-Capitalist Society*. New York: Harper Business
- Eagleton, T. (1996) *The illusions of postmodernism*. Mass: Blackwell Publishers.
- Eco, U. (1976) *A Theory of Semiotics*. Bloomington: Indiana University Press.
- Edgley, A. (2005) Chomsky's Political Critique: Essentialism and Political Theory. *Contemporary Political Theory*, 4: 129-153.
- Eliot, T. S. (1948/1949) *Notes Towards the Definition of Culture*. New York: Harcourt.
- Elliot, P. (1974) *Uses and Gratifications Research: A Critique and A Sociological Alternative*. In: Blumler, J. ve E. Kat (1974)
- Elliot, P. ve P. Golding (1974) *Mass Communication and Social Change in Dekadt*, E. and G. Williams (1974) s. 229-253.
- Engels, F. (1877) *Karl Marx* (Biography) in Selsam, H. Et al.(1983)
- Engels, F. (1878) *Anti - Duhring*. In: Selsam, H. ve H. Martel (1984)
- Engels, F. (1882) *Dialectics of Nature*. In: Selsam, H. ve H. Martel (1984)
- Engels, F. (1884) *Preface To the First German Edition of the Poverty of Philosophy*
- Engels, F. (1888) *Ludwig Feuerbach*. In: Selsam, H. Et al.(1983)
- Engels, F. (1890) *Letter To Conrad Schmidt*. In: Selsam, H. Et Al., (1983)
- Enzenberger, H. M. (1974) *the Consciousness Industry*. NY: Seabury.
- Erdoğan, İ. (1994) *Amerika; İkinci Vatanda Düşler ve Gerçekler*. Ankara: Ümit.
- Erdoğan, İ. (1995) *Uluslararası İletişim*. İstanbul: Kaynak.
- Erdoğan, İ. (1997) *İletişim, Egemenlik ve Mücadeleye Giriş*. Ankara: İmge.
- Erdoğan, İ. (1997a) *İnsanın Zincirine Vuruluşu*. Ankara: Doruk.
- Erdoğan, İ. (1999a) *Popüler Kültür: Kültür Alanında Egemenlik ve Mücadele İçinde N. Güngör (1999) Popüler Kültür ve İktidar*. Ankara: Vadi.
- Erdoğan, İ. (2000) *Kapitalizm, Kalkınma, Postmodernizm ve İletişim*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, İ. (2001) *İlk Çağlardaki Egemen İletişim Biçimleri Üzerine Bir Değerlendirme. Kültür ve İletişim 1999, 2 (2): 15-47.*
- Erdoğan, İ. (2001a) *Popüler Kültürde Gasp ve Popülerin Gayrimeşruluğu*. Doğu Batı, 15(2): 65-106.
- Erdoğan, İ. (2001b) *Sosyal Bilimlerde Pozitivist-Ampirik Akademik Araştırmaların Tasarım ve Yöntem Sorunları*. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 12:17-34.
- Erdoğan, İ. (2005) *Kitle İletişiminde Pozitivist Ampirik Geleneğin Kuruluşu: Lazarsfeld ve Yönetimsel Araştırmalar*. Gazi Üniversitesi İletişim Dergisi, 20(2): 1-48
- Erdoğan, İ. (2007) *Pozitivist Metodoloji*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, İ. (2007a) *Ampirik Araştırmada Sorunlar: TRT ve RTÜK Kamuoyu Araştırmaları Üzerine Bir İnceleme* Ankara: G.Ü.İ.F., 40. Yıl Kitapları Serisi.
- Erdoğan, İ. (2008) *Teori ve Pratikte Halkla İlişkiler*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, İ. (2008a) *İletişimi Anlamak*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, İ. ve K. Alemdar (2005) *Kültür ve İletişim*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, İ. ve P. B. Solmaz (2005) *Sinema ve Müzik*. Ankara: Erk.
- Erikson, E. (1959) *Identity and the Life Cycle*. New York: International Universities Press.
- Eriksson, K. (2007) *On Communication In the Modern Age: Taylorism and Beyond.*, *Journal For Cultural Research*, 11 (2):125-139.
- Fanon, F. (1952/2008) *Black Skin, White Masks*. New York: Grove.
- Fejes, F. (1984) *Critical Mass Communications Research and Media Effects: the Problem of the Disappearing Audience*. *Media Culture and Society* 6 (3):219-232.
- Ferguson, C. and Kilburn, J. (2009) *the Public Health Risks of Media Violence: A Meta-Analytic Review*. *Journal of Pediatrics*, 154 (5): 759-763.
- Festinger, L. (1957) *A Theory of Cognitive Dissonance*. Evanston: Row, Peters.

- Fine, G. A. (1993) the Sad Demise, Mysterious Disappearance, and Glorious Triumph of Symbolic Interactionism. *Annual Review of Sociology* 19:61–87.
- Finlay-Pelinski, M. (1982) Semiotics vs History: from Content Analysis To Contextualised Discursive Praxis. *Semiotica*, 40(3/4): 229–266.
- Fiske, J. (1982) *Introduction To Communication Studies*. London: Routledge.
- Fiske, J. (1987) *Television Culture*. NY: Methuen.
- Fiske, John (1992) British Cultural Studies and Television. In: Allen, R. C. (Ed.) (1992) *Channels of Discourse, Reassembled*. London: Routledge.
- Fontana, A. (2005) The Postmodern Turn In Interactionism. In: Denzin (ed.), s. 239-254.
- Frank, A.G. (1967) *Capitalism and Underdevelopment In Latin America*. NY: Monthly Review.
- Frank, A. G. (1969) *Latin America: Underdevelopment or Revolution*. NY: Monthly Review.
- Freedman, J. ve D. Sears (1965) Selective Exposure. In: Berkowitz, L. (Ed) *Advances In Experimental Social Psychology*, Vol. 2. NY: Academic Press. 57 - 97.
- Fuchs, C. (2009) Some Theoretical Foundations of Critical Media Studies: Reflections On Karl Marx and the Media. *International Journal of Communication*, 3: 369-402.
- Fukuyama, F. (1992) *The End of History and the Last Man*. New York: Avon Books.
- Gadamer, H.G. (1989) *Truth and Method*. New York: Crossroad.
- Gans, H.J. (1972) The Positive Functions of Poverty. *American Journal of Sociology* 78 (2): 275 - 289.
- Garnham, N. (1979) The Strange Case of Dr. Blumler. *Media Culture and Society* 1 (1): 23-34.
- Garnham, N. (1979a) Contribution To Political Economy of Mass Communication. *Media, Culture and Society*, 1(2):123-146.
- Garnham, N. (1983) Toward A Theory of Cultural Materialism. *Journal of Communication* 33 (3): 314-329.
- Garnham, N. (1990) *Communication Capitalism and Global Culture and Economics of Information*. Ca: Sage.
- Garnham, N. (1990a) Media Theory and Political Future of Mass Communication. In Granham (1990) S. 1-19.
- Garnham, N. (1995) Political Economy and Cultural Studies: Reconciliation Or Divorce?. *Critical Studies in Mass Communication*, 12 (1):62-71.
- Gary, B. (1996) Communication Research, the Rockefeller Foundation, and Mobilization For the War On Words. *Journal of Communication*, 46 (3): 124–147.
- Geertz, C. (1973) *On the Interpretation of Culture*. New York: Basic Books.
- Gellner, E. (1983) *Nations and Nationalism*. Oxford: Blackwell.
- Gencil-Bek, M. (2003) *Avrupa Birliği ve Türkiye'de İletişim Politikaları*. Ankara: Ümit.
- Geray, H. (2003) *İletişim ve Teknoloji: Uluslararası Birikim Düzeninde Yeni Medya Politikaları*, Ankara: Utopya.
- Gerbner, G. (1998) Cultivation Analysis: An Overview. *Mass Communication & Society* 1: 175–94.
- Gerbner, G. et al.(1994) Growing Up With Tv: the Cultivation Perspective. In: J. Bryant and D. Zillman (Eds.)
- Gerbner, G. et al (1979) The Demonstration of Power: Violence Profile. *Journal of Communication* 29 :177 -196.
- Gerbner, G. ve Diğerleri (1982) Charting the Mainstream: Tv's Contributions To Political Orientations. *Journal of Communication* 32 (2): 100 -127.
- Gill, G. (1984) *Post Structuralism As Ideology*. Arena, 69: 70-95.
- Gitlin, T. (1978) Media Sociology: Dominant Paradigm. *Theory and Society* 6(2): 205-253.
- Gitlin, T. (1991), "The politics of communication and the communication of politics." In: J. Curran and N. Gurevitch (eds.), *Mass media and society*. London: Edward Arnold.

- Girgin, A. (2007) *Uluslararası İletişim*. İstanbul: Der.
- Girgin, A. (2001) *Türk Basın Tarihinde Yerel Gazetecilik*. İstanbul: İnkılap.
- Glander, T. (2000) *Origins of Mass Communications Research During the American Cold War: Educational Effects and Contemporary Implications*. NJ: Erlbaum.
- Glasgow University Media Group (1976) *Bad News*. London: Routledge.
- Glasgow University Media Group (1980) *More Bad News*. London: Routledge.
- Glasgow University Media Group (1982) *Really Bad News*. London: Routledge.
- Goffman, E. (1963) *Behavior In Public Places*. NY: Free Press.
- Goldman, R. ve S. Papsen (1994) The Post Modernism That Failed. In: Dickens, D. R. ve A. Fontana (Eds.) *Post Modernism and Social Inquiry*. NY: Guilford, S. 224-253.
- Goldstein, F. (2008) *Low-Wage Capitalism*. New York: World View Forum.
- Gonzenbach, W. J. (1994) Children With AIDS Attending Public School: An Analysis of Spiral of Silence. *Political Communication*, 11(1): 318.
- Goody, J. (1977) *the Domestication of the Savage Mind*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gouldner, A.W. (1970) *The Coming Crisis of Western Sociology*. NY: Basic.
- Graber, D.A. (1976) Press and Television As Opinion Resources In Presidential Campaigns. *Public Opinion Quarterly* 40: 285 - 303.
- Gramsci, A. (1971) *Selections from the Prison Notebooks*. London: Lawrence & Wishart.
- Gramsci, A. (1975) *Dans Le Texte*, Paris: Editions Sociales.
- Greenberg, B.S. (1974) *Gratifications of Television Viewing and Their Correlates*. In: Blumler, J. ve E. Katz (1974)
- Grossberg, L. (1984) Strategies of Marxist Cultural Interpretation. *Critical Studies In Mass Communication* 1 (4): 392 - 421.
- Grossberg, L. (1993) Cultural Studies and/In New World. *Critical Studies In Mass Communication*. 10 (1): 1-22.
- Gurevitch, M. et al. (1982) (Eds.) *Culture, Society and the Media*. London: Methuen.
- Güngör, N. (1993) *Arabesk: Sosyokültürel Açından Arabesk Müzik*. Ankara: Bilgi.
- Güngör, N. (1996) Popüler Kültür Ürünü Olarak Çizgi Roman -Abdülcanbaz. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güngör, N. (1999) (Ed.) *Popüler Kültür ve İktidar*. Ankara: Vadi
- Habermas, J. (1979) *Communication and Evolution of Society*. Boston: Beacon.
- Habermas, J. (1981) *The Theory of Communicative Action*, Vol.1: Reason and Rationalization of Society. Boston: Beacon.
- Habermas, J. (1988) *On the Logic of the Social Sciences*, Trans. S.W. Nicholzen and J.A. Stark, UK: Polity Press.
- Habermas, J. (1994) the Emergence of Public Sphere. In: Polity Reader In Cultural Theory. Polity Press.
- Hall, S. (1977) Culture, Media and Ideological Effect. In: Curran, Gurevitch and Woollacott. s. 315 - 348.
- Hall, S. (1980) Cultural Studies: Two Paradigms. *Media, Culture and Society*, 2(1): 57-72.
- Hall, S. (1982) The Rediscovery of Ideology: Return of the Repressed In Media Studies In Gurevitch Et.Al. (Ed)(1982), *Culture. Society. and the Media*, Methuen, London, New York. S. 56 - 90.
- Hall, S. (1984a) Cultural Studies and the Centre: Some Problematics. In: Stuart Hall, Et al.(Eds.), *Culture, Media, Language*. London: Hutchinson.
- Hall, S. (1992) The Question of Cultural Identity. In: Stuart Hall, et al. *Modernity and Its Futures*. London: Polity Press.
- Hall, S. Et al.(1978) *Policing the Crisis: Mugging, the State, and Law and Order*. New York: Holmes & Meier.
- Halloran, J. D. (1968) *The Effect of Mass Communication With Special Reference To Tv: A Survey*. London: Leicester University Press.

- Halloran, J. D. (1978) Further Development Or Turning the Clock Back? *Journal of Communication* 28 (2): 120 -132.
- Halloran, J. D. (1983) A Case For Critical Eclecticism *Journal of Communication*, 33 (3): 270 - 278.
- Halloran, J.D. (1977) *Mass Media Effects: A Sociological Approach*. Unit Seven of the Mass Communication and Society. London: Open University.
- Hamelink, C. J. (1986) Is Information Technoloji Neutral?. In:Jorg, Becker (Ed.) *Communication and Domination: Essay On H. I. Schiller*, S. 16-24.
- Hardt, H. (1989) The Return of the 'Critical' and the Challenge of Radical Dissent: Critical Theory, Cultural Studies, and American Mass Communication Research. *Communication Yearbook* 12, CA: Sage, P. 558-600.
- Hardt, H. (1992) *Critical Communication Studies: Communication, History and Theory In America*. NY: Routhledge.
- Hardt, H. (1997) Beyond Cultural Studies - Recovering the 'Political' In Critical Communications Studies. *Journal of Communication Inquiry*, 21 (2):70-79.
- Hardt, H. (1999) Shifting Paradigms: Decentering the Discourse of Mass Communication Research. *Mass Communication and Society*, 2:3,175 - 183.
- Hardt, M. and A.Negri (2000) *Empire*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Harms, J. ve D. R. Dickens (1996) Postmodern Studies: Analysis Or Symptoms?. *Critical Studies In Mass Communication*, 13 (3) S.209-225.
- Harris, M..(1974/1989) *Cows, Pigs, Wars, and Witches : The Riddles of Culture*. NY: Random House/Vintage.
- Harris, M. (1980) *Cultural Materialism: The Struggle for a Science of Culture*. New York: Vintage Boks.
- Harty, M. (1991) The First Conflict Resolution Movement: 1956-1971. *Journal of Conflict Resolution*. V. 35, No. 4, December, S. 720-758.
- Hasdemir, T. A. (2007) *Kamusal İletişimde Bilgi Edinme Hakkı*. Istanbul: Dipnot.
- Hegel, G.F.M. (1953) *Reason In History*. Indianapolis: Bobbs - Merrill.
- Heider, F. (1958) *The Psychology of Interpersonal Relations*. NY: Wiley.
- Heise, J. (1996) Akkadian Language. [Http://www.Sron.NI/~Jheise/Akkadian/](http://www.Sron.NI/~Jheise/Akkadian/)
- Helgerson, Richard T. (1998) Language Lessons: Linguistic Colonialism, Linguistic Postcolonialism, and the Early Modern English Nation. *The Yale Journal of Criticism*, 11 (1): 289-300.
- Herman, E. S. ve N. Chomsky (1988/2002) *Manufacturing Consent: Political Economy of Mass Communication*. NY:Pantheon.
- Herman, E (1999) *The Myth of the Liberal Media*. New York: Peter Lang Publishing.
- Herskovits, M. (1955) *Cultural Anthropology*. New York: Knopf.
- Homans, G.C. (1964) Bringing Man Back In. *American Sociological Review* 29:809-18.
- Horton, D., & Wohl, R. (1982) Mass Communication and Parasocial Interaction: Observation On Intimacy at A Distance. In:G. Gumpert & R. Cathcart (Eds.), *Inter/Media: Interpersonal Communication In A Media World* (2nd Ed., Pp. 188-211) New York: Oxford University Press.
- Hovland, C. I. ve Diğerleri (1949) *Experiments On Mass Communication*. Princeton; Princeton University Press.
- Hovland, C.I. (1959) Results from Studies of Attitude Change *the American Psychologist* 14: 8 -17.
- Hovland, C.I. and W. Weis (1951) The Influence of Source Credibility On Communication Effectiveness *Public Opinion Quarterly* 15: 635 - 650.
- Hovland, C.I. et al.(1953) *Communication and Persuasion*. New Haven: Yale University.
- Huesmann, L. R. (2007) The Impact of Electronic Media Violence: *Scientific Theory and Research Journal of Adolescent Health*, 41 (6): 6-13.
- Huesmann, R. L. and Taylor, L. D. (2006) the Role of Media Violence In Violent Behavior. *Annual Review Public Health*. 27:393 – 415.

- Huntington, S. P. (1996) *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. New York: Simon & Schuster.
- Huntington, S. P. et al. (1975) *The Crisis Democracy: Reports On the Governability of Democracies To the Trilateral Commission*. NY: New York University Press.
- Innis, H.A. (1950) *Empire and Communication*. Oxford: Clarendon Press.
- Innis, H.A. (1951) *The Bias of Communication*. Toronto: University of Toronto Press.
- İhsanoğlu, E. ve M. Kaçar (1995) (Ed.) *Çağını Yakalayan Osmanlı: Osmanlı Devletinde Modern Haberleşme ve Ulaştırma Teknikleri*. İstanbul: Yıldız Matbaacılık
- İrvan, S. (1997) (Der.) *Medya Kültür, Siyaset*. Ankara: Ark.
- Jameson, F. (1991) *Post Modernism Or the Cultural Logic of Capitalism*. Durham, NC: Duke University Press.
- Jansen, S.C. (1983) Power and Knowledge: Toward A New Critical Synthesis *Journal of Communication* 33 (3): 314 - 329.
- Jussim, L. (1992) Understanding Reactions To Feedback By Integrating Ideas from Symbolic Interactionism and Cognitive Evaluation Theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62(3, March): 402-420.
- Katz, E. (1957) The Two Step Flow of Communication: An Up-To-Date Report On A Hypothesis. *Public Opinion Quarterly* 21 (2): 61-78.
- Katz, E. (1968) On Reopening the Question of Selectivity In Exposure To Mass Communications. In: Abelson, R.P. ve Diğerleri (Eds.) (1968) *Theories of Cognitive Con- Sistency*. Chicago: Rand Macnally. S. 788 - 796.
- Katz, E. ve P. Lazarsfeld (1955) *Personal Influence: the Part Played By People In the Flow of Mass Communication*. Glencoe, Ill: Free Press.
- Katz, E., J. G. Blumler and M. Gurevitch (1974) Uses of Mass Communication By the Individual in Davison, W.P. ve F.T.C. Yu (Eds.) *Mass Communication Research*. NY: Praeger, S. 11-35.
- Katz, E., M. Gurevitch and H. Haas (1973) The Use of Mass Media For Important Things *American Sociological Review* 38: 164 -181.
- Kaya, R. (2009) *İktidar Yumağı*. İstanbul: Imge.
- Kılıçaslan, E. Ç. (2008) *Siyasal İletişim: İdeoloji ve Medya İlişkisi*. İstanbul: Kriter.
- Klapper, J.T. (1960) *The Effects of Mass Communication*. Glencoe, Ill: Free Press.
- Klapper, J.T. (1963) Mass Communication Research: An Old Road Surveyed. *Public Opinion Quarterly* 27 (4) 515 - 527.
- Kellner, D. (1993) Critical Theory Today: Revisiting the Classics. *Theory, Culture & Society* 10(2):45- 59.
- Kellner, K. (1995) *Media Culture: Cultural Studies, Identity & Politics Between the Modern & the Postmodern*. NY:Routhledge.
- Koloğlu, O. (2006) *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi*. İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Koloğlu, O. (1999) *Medya-Devlet ve Sermaye. Birikim*, 117, 69-76.
- Kongar, E. (1979) *Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği*. Ankara: Bilgi.
- Kuhn, T. S. (1970). *The structure of scientific revolutions* (2nd. ed.). Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Kumar, D. (2006) Media, Culture, and Society: the Relevance of Marx's Dialectical Method. Marksizm and Communication Studies: the Point Is To Change It. In: Lee Artz, Steve Macek, and Dana L. Cloud. NY: Peter Lang, 2006. 71-86.
- Lang, K. (1979) Critical Function of Empirical Communication Research: Observations On. German - American Influence. *Media, Culture and Society* 1 (1): 83 - 96.
- Lang, K ve Lang, G. (1996, 2006) *Television and Politics*. NY: Transaction Publishers.
- Lasorsa, D. L. (1991) Political Outspokenness: Factors Working Against the Spiral of Silence. *Journalism Quarterly*, 68 (No 12, Spring, S. 131-140.
- Lasswell, H.D. (1927) *Propaganda Technique In the World War*. New York: Knopf.
- Lasswell, H.D. (1935) *World Politics and Personal Insecurity*. NY: Mcgraw Hill.

- Lasswell, H. (1948) The Structure and Functions of Communication. In Society. In:W. Schramm, (1960) (Ed.) *Mass Communication*, Urbana: University of Illinois Press, S. 117-130.
- Lasswell, H.D. ve diğerleri (1949) *Language of Politics*. NY: G.W. Stewart.
- Lasswell, Harold D. (1948) The Structure and Function of Communicationin Society, In Lyman Bryson (Ed.) *The Communication of Ideas*. NY: Harper & Brothers.
- Lazarsfeld, P. and F.N. Stanton (1944) *Radio Research, 1942-43*. New York: Duell, Sloan, and Pearce.
- Lazarsfeld, P., L. Berelson, and H. Caudet. (1948) the People's Choice: How the Voter Makes Up His Mind In A Presidential Campaign. New York: Duell, Sloan, and Pearce.
- Lazarsfeld, P.F. (1941) Remarks On Administrative and Critical Research. *Studies In Philosophy and Social Science* 9:2 -16.
- Lazarsfeld, P.F. (1972) *Qualitative Analysis: Historical and Critical Essays*. Boston: Ally and Bacon.
- Lenert, E. M. (1998) A communication Theory perspective on Telecommunications Policy. *Journal of Communication*, 48: 3-23.
- Lenin, V.I. Imperialism (1977) The Highest Stage of Capitalism. Lenin Collected Works. Vol. 22. 1964. Moscow: Progress Publishers, 185-304.
- Lerner D. and W. Schramm (1976) *Communication and Change In Developing Countries; the Last 10 Years and Next*. Hawaii: University Press of Hawaii.
- Lerner, D. (1957) *Communication Systems and Social Systems*. In:W. Schramm (1960) *Mass Communications*. Urbana: University of Illinois Press. Pp. 160.
- Lerner, D. (1958) *The Passing of Traditional Society*. NY: Free Press.
- Lerner, D. (1963) *Toward A Communication Theory of Modernization*. In:Pye, L.M. (1963) (Ed.) *Communication and Political Development*. Princeton: Princeton University Press.
- Lerner, D. and W. Schramm (1967) (Ed.) *Communication and Change In the Developing Countries*. Honolulu: East Est Center.
- Levin, J. and W. Levin (1982) *The Functions of Discrimination and Prejudice*. NY: Harper & Row.
- Levitas, G. B. (1967)(Ed.) *Culture and Consciousness*. N.Y.: George Braziller.
- Lewis, C. (1997) What Counts In Cultural Studies. *Media, Culture and Society*, V. 19 (1): 83-97.
- Linton, R. (1976) Status and Role. In:Coser, L. ve B. Rosenberg (Eds.) *Sociological Theory*, 4th Edition. NY: Macmillan. S. 276-281.
- Lippman, W. (1922) *Public Opinion*. NY: Harcourt Brace.
- Lipset, S.M. (1963) *The First New Nation*, NY: Doubleday.
- Lipset, S.M. (1986) *Siyasal İnsan, Çev. Mete Tunçay, 2. Baskı*, Ankara: Kuram.
- Loevinger, L. (1968) The Ambiguous Mirror. the Reflective-Projective Theory of Broadcasting and Mass Communication. *Journal of Broadcasting* 12 (2): 24-40.
- Lyle, J. ve H.R. Hoffman (1971) *Television In the Daily Lives of Children*. LA: California University Press.
- Lyotard, J.F. (1984) *The Postmodern Condition*. Manchester: Manchester University Press.
- Malinowski, B. (1926) Antropology. *Encyclopedia Britannica*, First Supplementary Volume,S.132. NY: E.B.
- Marcuse, H. (1968) *One Dimensional Man*. Boston: Beacon Press.
- Marx, K. (1844) Economic and Philosophic Manuscripts.
- Marx, K. (1844a) Introduction To the Critique of Hegel's Philosophy of Right. In:Selsam, H. ve H. Martel (1984).
- Marx, K. (1852) The Eighteenth Brumaire of Louis Bonaparte. In: Selsam, H. ve H. Martel (1984)

- Marx, K. (1859) A Contribution To the Critique of Political Economy. In: Selsam, H. ve H. Martel (1984)
- Marx, K. (1873) *Capital* Vol. 1. In: Selsam, H. ve H. Martel (1984)
- Marx, K. (1867a). *Capital* Vol. I. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1867-c1/ch15.htm>
- Marx, K. (1867c). *Capital* Vol. I. Crises in the cotton trade. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1867-c1/ch15.htm#S7>
- Marx, K. (1867d). *Capital* Vol. I. Division of labor and manufacture. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1867-c1/ch15.htm#S7>
- Marx, K. (1857a). *Grundrisse*. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1857/grundrisse/>
- Marx, K. (1857b). *Grundrisse: Notebook III*. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1857/grundrisse/ch06.htm>
- Marx, K. (1857). Introduction to a Contribution to the Critique of Political Economy. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/appx1.htm>
- Marx, K. (1893). *Capital* Vol. II. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/cw/volume36/index.htm>
- Marx, K. (1893a) *Capital* Vol. II. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1885-c2/index.htm>
- Marx, K. (1893b) *Capital* Vol. II. The time of Circulation. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1885-c2/ch05.htm>
- Marx, K. (1894) *Capital* Vol. III. <http://www.marxists.org/archive/marx/works/1894-c3/ch30.htm>
- Marx, K. (1875) *Critique of the Gotha Program*. In, Bottomore (1964)
- Marx, K., & Engels, F. (1970) *Selected Works* In 2 Volumes. Moscow: Progress.
- Marx, K., & Engels, F. (1975) *Collected Works*. New York: International Publishers.
- Marx, K., Engels, F. (1844) Holy Family. In: Selsam, H. Et al.(1983)
- Marx, K., Engels, F. (1846) *The German Ideology*. New York: International Publishers (1969)
- Martin, J. (2002) the Political Logic of Discourse: A Neo-Gramscian View. *History of European Ideas*, 28(1-2): 21-31.
- Mattelart, A. (1976) Cultural Imperialism In the Multinationals' Age. *Instant-Research-On-Peace-and-Violence*; 1976, 6, 4, 160-174.
- Mattelart, A. ve M. Mattelart (1979) *De L'Usage Des Medias En Temps De Crise*. Paris: Alain Moreau.
- Mattelart, A. ve S. Siegelau (1979) (Eds.) *Communication and Class Struggle*. Vol I. NY: International General.
- Mattelart, A. ve S. Siegelau (1983) (Eds.), *Communication and Class Struggle*. Volume 2: Liberation, Socialism (Pp. 11-16) New York: International General.
- Mattelart, A. (1994) *Les Nouveaux Scénarios De La Communication Internationale*. Barcelona: Generalitat De Catalunya.
- Mattelart, A. (1980) *Mass Media, Ideologies and the Revolutionary Movement*. New Jersey: Harvester Press
- Mattelart, A. and M. Mattelart (1992) *Rethinking Media Theory: Signposts and New Directions*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Mattelart, A. (1995) *Unequal Voices*. (the Multimedia Explosion: Quo Vadis?) UNESCO Courier, Feb P11(4)
- Mattelart, A. (2003) *The Information Society: An Introduction*. London: Sage.
- Mattelart, Michele and Mattelart, Armand (1987) *Le Carneval Des Images: La Fiction Brésilienne*. Paris: La Documentation Française.
- Matthes, J. (2005) The Need For Orientation Towards News Media: Revising and Validating A Classic Concept. *International Journal of Public Opinion Research*, 18 (4): 422-444.

- McChesney, R. (2007) *The Communication Revolution: Critical Junctures and the Future of Media*. New York: the New Press.
- McChesney, R.(2004) The Problem of the Media: U.S. Communication Politics In the 21st Century. New York: Monthly Review Press.
- McClennen, S. A. (2000) Chilex: the Economy of Transnational Media Culture. Cultural Logic, 3 (2) [Http://Clogic.Eserver.Org/3-1&2/Mcclennen.Html](http://Clogic.Eserver.Org/3-1&2/Mcclennen.Html).
- McCombs, M. (1994) News Influence On Our Pictures of the World. In:J. Bryant and D. Zillman (Eds.) *Media Effects: Advances In Theory and Research*. NY:LEA, S. 116.
- McCombs, M., & Shaw, D.L. (1973) the Agenda-Setting Function of the Mass Media *Public Opinion Quarterly*, 37, 62-75.
- McCombs, M.E. ve D.L. Shaw (1974) The Agenda Setting Function of the Media *Public Opinion Quarterly* 36 :176 -187.
- McCombs, M.E. (1972) *Mass Communication In Political Campaigns*. Kline, F.G. Et. Al. (Eds.) Current Perspectives In Mass Communication Research. Ca: Sage.
- McLennan, G. (1995) *Pluralism*. Buckingham: Open University Press.
- McLuhan, M. (1962) *Gutenberg Galaxy*. NY: New American Library.
- McLuhan, M. (1964) *Understanding Media*. NY: Mcgrawhill.
- McQuail, D. (1969) *Towards A Sociology of Mass Communication*. London: Collier Macmillan.
- McQuail, D. (1972) (Ed.) *Sociology of Mass Communications*. NY: Penguin.
- McQuail, D. (1975) *Communication*. NY: Longman.
- McQuail, D. (1983) *Mass Communication Theory*. Ca: Sage.
- McQuail, D. (1984) With the Benefit of Hintsights: Reflections On Uses and Gratifications Research. *Critical Studies In Mass Communication* 1 (2): 177-193.
- McQuail, D. (1994) *Mass Communication Theory; An Introduction*. London: Sage.
- McQuail, D. J. Blumler & R. Brown (1972) The Television Audience: a Revised Perspective'. In: McQuail, (ed.).
- Mead, G.H. (1934) *Mind, Self and Society*. Chicago: University Chicago Press.
- Mead, G.H. (1956) *On Social Psychology*. Chicago : University Chicago Press.
- Meadow, R.G. (1980) *Politics As Communication*. NJ: Ablex.
- Meehan, E. R., Mosco, V. & Wasko, J. (1993) Rethinking Political Economy: Change and Continuity. *Journal of Communication* 43(4):105--116.
- Melody, W.H. and R.E. Mansel (1983) The Debate Over Critical Vs Administrative Research *Journal of Communication* 33 (3): 231- 248.
- Merton, R. K. (1968) *Social Theory and Social Structure*. NY: Free Press.
- Meyer, J. (1989) Global News Flow; Dependency and Neo-Imperialism. *Comparative Political Studies*, 22 (3) October, S. 243-264.
- Meyer, D. L. (2008) The Poverty of Constructivism. *Educational Philosophy and Theory*, 41 (3): 332 – 341.
- Michels, R. (1958) *Political Parties*. Glencoe: Free Press.
- Migus, P.H. (1975) *Sounds Canadian*. Montreal: Peter Martin Associations.
- Miliband, R. (1977) *Marksizm and Politics*. NY: Oxford University Press.
- Miller, G. R. (1983) Taking Stock of A Discipline, *Journal of Communication* 33(3):31- 41.
- Miller, D. and Philo, G. (2001) *Market Killing. What the free market does and what social scientists can do about it*. London: Longman.
- Mills, C.W. (1974) *İktidar Seçkinleri*, Çev. Ünsal Oskay, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Mills, C.W. (1979) *Toplumbilimsel Düşün*, Çev. Ünsal Oskay, Ankara: Kültür Bakanlığı
- Miyoshi, Masao (1993)A Borderless World? from Colonialism To Transnationalism and the Decline of the Nation-State, *Critical Inquiry*, 19: 726–51.
- Moeller, Susan D. (1999) *Compassion Fatigue: How the Media Sell Disease, Famine, War and Death*. New York: Routledge.
- Molm, L. D. (1991) Affect and Social Exchange: Satisfaction In Power-Dependence Relations. *American Sociological Review*, 56(4): 475-493.

- Monaco, James (1981) *How To Read A Film*. New York: Oxford University Press (Part III, 'the Language of Film: Signs and Syntax')
- Morgan, L.H. (1967) General Observations Upon Systems of Relationship. In *Levitas, G. B.* S. 86 - 94.
- Morley, D. (1980) *The Nationwide Audience*. London: British Film Institute.
- Morley, D. (2006) Unanswered Questions In Audience Research. *the Communication Review*, 9 (2): 101- 121.
- Mosca, G. (1939) *Ruling Class*. NY: Mcgrawn.
- Mosco, V. (1983) Critical Research and the Role of Labor. *Journal of Communication* 33 (3): 231- 248.
- Moy, P., Scheufele, D. A. and Holbert, R. L.(1999) Television Use and Social Capital. *Mass Communication & Society* 2, Pp. 27–45.
- Mueller, C. (1975) *The Politics of Communication*. NY: Oxford University.
- Muessig, C. (2002) Sermon, Preacher and Society In the Middle Ages. *Journal of Medieval History*, 28 (1): 73-91.
- Murdock, G. (1978) Blindspots About Western Marksizm: A Reply To Dallas Smythe. *Canadian Journal of Political and Social Theory* 2: 109 -119.
- Murdock, G. (1982) Large Corporations and the Control of the Communication Industries Gurevitch, M. Et Al., S. 118 -150.
- Murdock, G. (1995) Across the Great Divide: Cultural Analysis and the Condition of Democracy. *Critical Studies In Mass Communication*, V. 12 (1) S.89-95.
- Murdock, G. ve P. Golding (1977) Capitalism, Communication and Class Relations Curran, J. Et Al., S.12 -43.
- Murdock, G. ve Golding, P. (2005) Digital Possibilities. Market Realities: the Contradictions of Communications Convergence. In: *Communicare Si Putere*, Marinescu, V. (Ed), Editura Niculsecu, Bucharest, S. 160-187
- Murdock, G. ve P. Golding (1978) Theories of Communication and Theories of Society *Communication Research*, 5 (3): 339 - 356.
- Murdock, G. (1992) Citizens, Consumers and Public Culture. In:Skovmand, M. and Schnder, K. C. (Eds.) *Media Cultures: Reappraising Transnational Media*: 17-41.
- Murphy, J. W. (1988) Making Sense of Postmodern Sociology. *British Journal of Sociology* 39(4):600–614.
- Neuwirth, K. J. (1995) Testing the Spiral of Silence Model: the Case of Mexico. PH.D. Thesis. the University of Wisconsin.
- Newcomb, T.M. (1953) An Approach To the Study of Communicative Acts *Psychological Review* 60: 393 - 404.
- Newcomb, H. and P. Hirsch (1984/1994) Television as a Cultural Forum: Implications for Research. In: Newcomb, H. (ed.)(1994). *Television: The Critical View*. New York: Oxford.
- Noelle - Neumann, E. (1974) The Spiral of Silence: A Theory of Public Opinion. *Journal of Communication* 24 (2): 43 - 51.
- Noelle-Neumann, E. (1983) The Effect of Media On Media Effect Research. *Journal of Communication* 33 (3) :157 -165.
- Noelle-Neumann, E. (1984) *The Spiral of Silence*. Chicago: university of Chicago Press.
- Nordenstreng, K. (1970) Comments On Gratifications Research In Broadcasting *Public Opinion Quarterly* 34 :130 -132.
- Oktay, A. (1993) *Türkiye'de Popüler Kültür*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Osgood, D.E. ve P.H. Tannenbaum (1955) The Principle of Congruity In the Prediction of Attitude Change, *Psychological Review* 62: 42 - 55.
- Oskay, Ü. (1982a) 19. *Yüzyıldan Günümüze Kitle İletişiminin Kültürel İşlevleri*. Ankara: SBF.
- Oskay, Ü. (1982b) *Toplumsal Gelişmede Radyo Televizyon*. Ankara: SBF.
- Ouassini, A. (2005) What's Happening To S.İ.: G. Fine. In:Denzin (Ed), Pp. 355-361.

- Özbek, M. (1991) *Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski*. İstanbul: İletişim.
- Özdemir, S. (1998) *Medya Emperyalizmi ve Küreselleşme*. İstanbul: Timaş.
- Öztürk, S. (2009) Kültür Emperyalizmi ve Modernleşme Kuramları Açısından Türkiye'de Sinema Üzerine Notlar (1896-1939). *Kebikeç*, 27: 157-181.
- Öztürk, S. (2010) *Osmanlı'da İletişimin Diyalektiği*. Ankara: Phoenix.
- Paras, E. (2006) Foucault 2.0: Beyond Power and Knowledge. New York: Other Press.
- Pareto, V. (1968) *The Rise and Fall of the Elites*. NJ: Bedminster Press.
- Park, R. (1938) Reflections On Communication and Culture. *American Journal of Sociology*, 44 (2) 187-205.
- Park, D. and Poolye, J. (eds.) (2008). *The History of Media and Communication Research: Contested Memories*. New York: Peter Lang.
- Parsons, T. (1937) *The Structure of Social Action*. NY: Free Press.
- Parsons, T. (1951) *Social System*. NY: Free Press.
- Parsons, T. (1960) Mass Media and Structure of American Society. *Journal of Social Issues* 16: 67 - 77.
- Parsons, T. (1970) *Some Problems of General Theory In Sociology*. In: Mckinney, J.C. and E.A. Tiryakian (Eds.) *Theoretical Sociology*. NY: Appleton. S. 439 - 472.
- Payne, D. E. and C. A. Peak (1977) Cultural Diffusion: Effect the Role of US Television In Iceland. *Journalism Quarterly*, 54, 523-531.
- Pearson, David E. (1993) Post-Mass Culture. *Society*, July-August, 30(5):17-23.
- Peters, J. D. (1986) Institutional Sources of Intellectual Poverty of Communication Research. *Communication Research*, 13: 527-559.
- Philo, G. ve David Miller (2000) Cultural Compliance and Critical Media Studies. *Media Culture and Society*. 22 (6): 831-839.
- Pool, I. De S. (1977) The Changing Flow of Television. *Journal of Communication*, 27(2):139-149.
- Pooley, J. (2006) Fifteen Pages That Shook the Field: Personal Influence, Edward Shils, and the Remembered History of Mass Communication Research. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 206: 130-156.
- Pooley, J. (2007) Daniel Czitrom, James W. Carey, and the Chicago School. *Critical Studies In Media Communication*, 24, 469-472.
- Pooley, J. (2008) *The New History of Mass Communication Research*. In: Park and Pooley (eds.).
- Pooley, J. and Katz, E. (2008) Further Notes On Why American Sociology Abandoned Mass Communication Research. *Journal of Communication* 58: 767-786.
- Popper, K. (1974) *Objective Knowledge*, Illinois: Clarendon Press.
- Poster, M. (2001) (ed.) *Jean Baudrillard: Selected Writings*. London: Polity.
- Praetorius, N. (2003) Inconsistencies in the Assumptions of Constructivism and Naturalism. *Theory & Psychology*. 13(4): 511-539
- Pye, L. (Ed) (1963), *Communications and Political Development*, N.J.: Princeton University Press.
- Radcliffe-Brown, A.R. (1953) On the Concept of Function In Social Science. *American Anthropologist* 37: 394 - 402.
- Radcliffe-Brown, A.R. (1967). *Religion and society*. NY: Bobbs-Merrill.
- Radway, J. (1988) 'Reception Study: Ethnography and the Problems of Dispersed Audiences and Nomadic Subjects', *Cultural Studies* 2(3): 359-76.
- Raskin, J. D. (2002) Constructivism In Psychology: Personal Construct Psychology, Radical Constructivism, and Social Constructionism. 5 (3). <http://www.acjournal.org/holdings/vol5/iss3/special/raskin.htm>
- Reeves, B., & Nass, C. (1996) *The Media Equation: How People Treat Computers, Television, and New Media Like Real People and Places*. New York: Cambridge University Press.

- Riley, W. ve J.W. Riley (1959) *Mass Communication and the Social System*. In: Merton R. K. Et. Al. (1959) (Eds.) *Sociology Today*. NY: Basic Books.
- Roach, C. (1997) Cultural Imperialism and Resistance In *Media Theory and Literary Theory*. Media, Culture & Society 19(1): 47-66.
- Robin, R. (1995/2001) *The Barbed-Wire College: Reeducating German POWs in the United States During World War II*. NJ: Princeton University press.
- Rogers, E. (1962) *Diffusion of Innovations*. NY: Free Press.
- Rogers, E. (1976), The Diffusion of Innovations. In: Lerner, D. ve W. Schramm (1976)
- Rogers, E. (1995) *Diffusion of Innovations*. the Free Press. Fourth Edition.
- Rostow, W.W. (1968) *The Stages of Economic Growth: A Non-Communist Manifesto*. Cambridge University Press, London.
- Rubin, A. M., & Windahl, S. (1986) the Uses and Dependency Model of Mass Communication. *Critical Studies In Mass Communication*, 3 (2): 184-199.
- Said, E. (1979) *Orientalism*, New York: Vintage Books.
- Said, E. (1994) *Culture and Imperialism*. New York: Alfred A. Knopf.
- Samarajiva, R. (1987) "The Murky Beginnings of the Communication and Development Field: Voice of America and The Passing of Traditional Society." In: N. Jayaweera, S. Amunugama, and E. T. Ariyaratna (eds.) *Rethinking Development Communication*, Singapore: Asian Mass Communication Research and Information Centre, s. 3–19.
- San Juan, E. (1995) *Postcolonial Theory Versus Philippine Reality*. Sentenaryo Centennial Home Page, Internet.
- Sandoval, M. and Fuchs, C. (2009) Towards A Critical Theory of Alternative Media. *Telemat. Informat.* Doi:10.1016/J.Tele.2009.06.011.
- Sartre, J. P. (1976) *Critique of Dialectical Reason*. London: NLB.
- Savage, J. (2004) Does Viewing Violent Media Really Cause Criminal Violence? A Methodological Review. *Aggression and Violent Behavior*, 10, Pp. 99-128.
- Schiller, D. (1993) Capitalism, Information and Uneven Development In S. A. Deetz (Ed.) *Communication Yearbook 16*. Ca:Sage. S. 396-406.
- Schiller, D. (2000) *Digital Capitalism*. Ca:Sage. S. 396-406.
- Schiller H. I. (1969) *Mass Communications and American Empire*. NY: A.M.Kelley.
- Schiller H. I. (1976) *Communication and Cultural Domination*. International Arts and Sciences Press, New York.
- Schiller H. I. (1981) *Who Knows? Information In the Age of the Fortune 500*, NJ: Ablex
- Schiller H. I. (1984) *Information and the Crisis Economy*. NJ: Ablex.
- Schiller, H. I. (1989) *Culture Inc: Corporate Takeover of Public Expression*. New York: Oxford University Press.
- Schiller, H.I. (1991) Not Yet Post Imperialist Era. *Critical Studies In Mass Communication*, 8 (1): 13-28
- Schramm, W. (1964) *Mass Media and National Development*, Stanford, California: Stanford University Press.
- Schramm, W. (1973) *Men, Messages and Media*. NY: Harper and Row.
- Schramm, W. (1983) The Unique Perspective of Communication: A Retrospective View *Journal of Communication* 33 (3): 6 -17.
- Selsam, H. Et al.(1983) *Dynamics of Social Change*. NY: International Publishers.
- Selsam, H. ve H. Martel (1984) *Reader In Marksist Philosophy*. NY: International Publishers.
- Shannon, C.E. ve W. Weaver (1949) *The Mathematical Theory of Communication*. Illinois: University of Illinois Press, 1964 Edition.
- Shaw, D. L., Hamm, B. J. and Knott, D. L. (2000) Technological Change, Agenda Challenge and Social Melding: Mass Media Studies and the Four Ages of Place, Class, Mass and Space. *Journalism Studies*, 1 (1): 57–79.
- Shaw, D.L., Mcombs, M., Weaver, D.H., & Hamm, B.F. (1999) Individuals, Groups, and Agenda-Melding. *International Journal of Public Opinion Research*, 11(1), 2-24.

- Siebert, F. Et al.(1954/1956) *Four Theories of the Press*. Urbana, ILL: University of Illinois Press.
- Siegelau, S. (1974) Marksizm and the Mass Media: Towards A Basic Bibliography. NY: International General.
- Siegelau, S. (1979) Preface: A Communication On Communication. In: Armand Mattelart & Seth Siegelau (Eds.), *Communication and Class Struggle*. Volume 1: Capitalism, Imperialism (Pp. 11- 21) NY: International General.
- Siegelau, S. (1983) Preface: Working Notes On Social Relations İn Communication and Culture. In:Armand Mattelart & Seth Siegelau (Eds.) *Communication and Class Struggle*. Volume 2: Liberation, Socialism (Pp. 11-16) NY: International General.
- Sil. N. P. (2008) Postcolonialism and Postcoloniality: A Premortem Prognosis. *Alternatives: Turkish Journal of International Relations*, 7(4): 20-33.
- Simon, A. F. (1997) Television News and International Earthquake Relief, *Journal of Communication* 47, Pp. 82–93.
- Simpson, C. (1994) *The Science of Coercion: Communication Research and Psychological Warfare 1945-1960*. New York: Oxford University Press.
- Simpson, C. (1996) Elisabeth Noelle-Neumann's 'Spiral of Silence' and the Historical Context of Communication Theory, *Journal of Communication* 46, Pp. 149–72.
- Slack, J. D. (1984) *Communication Technologies and Society: Conception of Causality and the Politics of Technological Intervention*. NJ: Ablex.
- Slack, J. D. and M. Allor (1983) The Political and Epistemological Constituents of Critical Communication Research. *Journal of Communication* 33 (3): 208- 218.
- Smythe, D. (1981) *Dependency Road: Communications, Capitalism, Consciouness and Canada*. N.J.: Ablex.
- Smythe, D. and T.V. Dinh (1983) On Critical and Administrative Research: A New Critical Analysis. *Journal of Communication* 33 (3): 117 -127.
- Smythe, D. W. (1977) Communications: Blindspot of Western Marksizm. *Canadian Journal of Political and Social Theory*. 1(3): 127.
- Smythe, D. W. (1986) *On Political Economy of C3I*. In:Jorge, Pp. 66-76. (C3I= Command, Control, Communication ve İnförmation)
- Sokal, A. (2008) *Beyond the Hoax: Science, Philosophy and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
- Sokal, A. ve Bricmont, J. (1999) *Fashionable Nonsense, Postmodern Intellectuals' Abuse of Science*. New York: Picador (St. Martins).
- Sparks, C. (2006) *Contradictions in Capitalist Media Practices*. In: Artz,L. Vd.
- Spencer, H. (1892) *The Evolution of Societies*. In Etzioni, A. and Etzioni, H., S. 9 -13.
- Spengler, O. (1980) *Decline of the West*. New York: random house.
- Sproule, J. M. (2008) "Communication": from Concept To Field To Discipline. In:D. W. Park & J. Pooley (Eds.), *The History of Media and Communication Research: Contested Memories* (Pp. 164–178) New York: Peter Lang.
- Steinmetz, G. (2007) *The Devil's Handwriting*. Chicago: University of Chicago Press.
- Summers, F. (2008) Making Sense of the APA: A History of the Relationship Between Psychology and the Military. *Psychoanalytic Dialogues*, 18:614–637.
- Sungur, S. (2007) Marksist Düşünce Sisteminde Kitle Kültürü ve Televizyonda Yayınlanan Çizgi Filmlerin İdeolojik İşlevlerine Bir Bakış. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2007,(30):125-140.
- Tchakotin, S. (1952) *Le Viol Des Foules Par La Propagande Politique*. Paris: Gallimard.
- Tekinalp, Ş. (2002) İletişim Araştırmalarında İdeoloji ve Küreselleşme: Eleştirel Bir Bakış. <http://www.Siyasaliletisim.Org/Pdf/iletisimarastirmalari.Pdf>
- Theobald, J. (2004) *The Media and the Making of History*. Burlington, VT: Ashgate.
- Therborn, G. (1976) *Science, Class and Society*. London: New Left Books.
- Thompson, E. P. (1964) *The Making of the English Working Class*. New York: Pantheon.
- Thompson, E. P. (1978) *The Poverty of Theory and Other Essays*. London: Merlin Press.

- Thompson, J. (1994) The Theory of the Public Sphere: A Critical Appraisal. In: Polity Reader In Cultural Theory. Polity Press, (91-99)
- Tomlinson, J. (1991) *Cultural Imperialism*. Baltimore: the Johns Hopkins
- Topçuoğlu, N. (1996) *Basında Reklam ve Tüketim Olgusu Türkiye'de Yeni Gazetecilik Yönelimleri ve Basının Sosyo-Kültürel Değişimdeki Rolü* Ankara: Vadi.
- Treanor, P. (1997) Structures of Nationalism. *Sociological Research Online*, 2 (1) [Http://www.Socresonline.Org.Uk/Socresonline/2/1/8.Html](http://www.Socresonline.Org.Uk/Socresonline/2/1/8.Html).
- Tuchman, G. (1983) Consciousness Industry and Production of Culture. *Journal of Communication* 33 (3): 330 - 341.
- Total, N. (2006) *Küreselleşme İletişim Kültürlerarasılık*. İstanbul: Kırmızı.
- Uluç, G. (2003) *Küreselleşen Medya: İktidar ve Mücadele Alanı*. Ankara: Anahtar.
- Uslu, Z. K. (2009) *Bilinç Endüstrisinin İktidar ve Siyaset Pratikleri*. İstanbul: Beta.
- Uzun, R. (2009) İletişim Etiği. İstanbul: Dipnot.
- Volosinov, V.N. (1973) *Marxizm and the Philosophy of Language*. NY: Scminar Press.
- Wahl-Jorgensen, K. (2004) How Not To Found A Field: New Evidence On the Origins of Mass Communication Research. *Journal of Communication*, 54, 547-564.
- Wallerstein, I. (1979) *Capitalist World Economy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wasco, J. (1981) The Political Economy of the American Film Industry. *Media Culture and Society* 3 (2): 135 -153.
- Wasco, J. (2005) Studying the Political Economy of Media and Information. *Comunicação E Sociedade*, 7: 25-48.
- Wayne, M. (2003) *Marxizm and Media Studies*. London: Pluto.
- Webster, F. (1995) *The Information Society Reader*, London: Routledge.
- Weedon, C. (1987) *Feminist Practice and Poststructuralist Theory*. New York: B. Blackwell. [Http://www.Massey.Ac.Nz/~Alock/Theory/Foucault.Htm](http://www.Massey.Ac.Nz/~Alock/Theory/Foucault.Htm)
- Westley, B. ve D. Maclean (1957) A Conceptual Model For Mass Communication Research *Journalism Quarterly* 34: 31- 38.
- White, R.A. (1983) Mass Communication and Culture: Transition To A New Paradigm. *Journal of Communication* 33 (3): 279 - 301.
- Wilkie, R. (2008) Supply-Chain Democracy and the Circuits of Imperialism. *The Red Critique*. [Http://Redcritique.Org/Fallwinter2008/Printversions/SupplychaindemocracyandThecircuitsofimperialismprint.Htm](http://Redcritique.Org/Fallwinter2008/Printversions/SupplychaindemocracyandThecircuitsofimperialismprint.Htm)
- Williams, R. (1958/1983) *Culture and Society*. New York: Columbia University Press.
- Williams, R. (1961) *The Long Revolution*. New York: Columbia University Press.
- Williams, R. (1977) *Marxizm and Literature*. NY: Oxford University Press.
- Williams, R. (1980) *Problems In Materialism and Culture*. London: New Left.
- Woolacott, J. (1982) Messages and Meanings. In: Gurevitch, M. et al. (eds.) pp. 91-112.
- Wright, C.R. (1959) *Mass Communication: A Sociological Perspective*. NY: Random House.
- Wright, C.R. (1960) Functional Analysis and Mass Communication. *Public Opinion Quarterly*, 24 (4): 605 - 620.
- Wright, C.R. (1974) Functional Analysis and Mass Communication Revisited. In: J. G. Blumler and E. Katz (Eds.), pp. 197 -212.
- Yengin, H. (1994) *Ekranın Büyüsü Batı'da Değişen Televizyon Yayıncılığının Boyutları ve Türkiye'de Özel Televizyonlar*. İstanbul: Der Yayınları.
- Zizek, S. (2003) Homo Sacer As the Object of the Discourse of the University. [Http://www.Lacan.Com/Hsacer.Htm](http://www.Lacan.Com/Hsacer.Htm).